

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

“Görürdük ki, ədaləti ancaq özümüz bərpa etməliyik və bunu etdik”

Azərbaycan Prezidenti dünyanın illərlə göz yumduğu Xocalıdan dünyaya səsləndi

Tariximizin ən faciəli səhifəsi – Xocalı soyqırımı 32 yaşına qədəm qoydu. Erməni silahlı dəstələrinin 1992-ci il fevralın 26-na keçən gecə Xocalı şəhərində törətdiyi soyqırımı bizim acımız olmaqla yanaşı, eyni zamanda dünya tarixində insanlıq əleyhinə ən amansız cinayətlərdən biri, bəşəriyyətin ləyaqət lövhəsinə həkk olunan qara ləkədir.

Xocalıda bir gecənin içində 613 nəfər, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq, 70 qoca xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilib. Azərbaycanlı olduqları, doğma yurdda yaşamaq istədikləri üçün. 8 ailə bütünlüklə məhv edilib. 25 uşaq hər iki valideynindən, 130 uşaq valideynlərinin birindən məhrum olub, 487 nəfər ağır yaralanıb. 1000-dən çox Xocalı sakini erməni əsirliyinin dəhşətini yaşayıb. Onlardan 200-nün taleyi qeyri-müəyyən olaraq qalıb.

Bu müsibətin milli dərd kimi acısı böyükdür. Amma qisas qiyamətə qalmadı. Xocalıda qurban gedenləri geri qaytara bilməsək də, 2020-ci ilin Vətən müharibəsindəki tarixi Zəfər və 2023-cü ilin 19-20 sentyabrında Qarabağ məsələsinə qoyulan son nöqtə bizim üçün Xocalının da qisası oldu.

2023-cü ilin 15 oktyabrında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Xocalıda ucaltdığı bayrağımız bunu bütün dünyaya bəyan etdi. Azərbaycan Xocalıya illərdir dünyadan gözlədiyi ədaləti özü öz gücü ilə bərpa etdi...

Fevralın 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Xocalı şəhərində Xocalı Soyqırımı Memorialının təməlini qoyub, rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb.

Prezident İlham Əliyev görüşdə çıxış edib. Dövlət başçısının çıxışından bir sıra məqamları diqqətə çatdırırıq.

İnanırdım və bilirdim, biz buraya qayıdacağıq

İlk dəfədir ki, Xocalı soyqırımı gününü biz Xocalıda günahsız Xocalı qurbanlarının xatirəsini anaraq qeyd edirik. Otuz iki ildən sonra biz doğma torpağımıza qayıtmışıq. Xocalı qurbanlarının xatirəsini əbədləşdirmək üçün bu gün burada – 26 fevral günündə Memorial Kompleksin təməli qoyulacaq. Onu bildirməliyəm ki, bu layihə çoxdan hazır idi, yer də seçilmişdi, Bakı şəhərində Xocalı soyqırımı abidəsinin yanında yer seçilmişdir.

Ancaq Memorial Kompleksin tikintisi ilə bağlı hər il mən müəyyən təəddüdlər keçirərək o layihəni təxirə salırdım. Ona görə ki, sizin kimi mən də inanırdım və bilirdim, biz buraya qayıdacağıq, Xocalıya qayıdacağıq və burada günahsız qurbanların xatirəsini əbədləşdirmək üçün Memorial Kompleks yaradılacaq. Otuz iki ildən sonra – o qanlı faciədən sonra biz Azərbaycanın hər bir guşəsində, Qarabağın hər bir yerində sahib kimi, bu Vətənin övladları kimi yaşayırıq, qururuq, bərpa edirik.

Xocalı soyqırımı isə heç vaxt xalqımızın yaddaşından silinməyəcək. Heç vaxt Azərbaycan xalqı bu qanlı cinayəti unutmayacaq.

Əfsuslar olsun ki, “Xocalıya ədalət!” çağırışımız cavabsız qaldı. Düzdür, 18 ölkə bizim səylərimizin nəticəsi olaraq bu qanlı faciəni soyqırımı kimi tanımışdır. Ancaq bu ölkələrin arasında böyük dövlətlərin adları yoxdur. Beynəlxalq təşkilatların bir çoxu bu faciəyə biganə qalmışdır.

Azərbaycan dövləti, dövlət qurumları, eyni zamanda, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar, bizim ictimai təşkilatlarımız və onların arasında Heydər Əliyev Fondu Xocalı soyqırımı dünyaya tanıtdırmaq üçün çox böyük səylər gös-

termişdir. Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə geniş vüsət almış “Xocalıya ədalət!” kampaniyası dünyanın müxtəlif yerlərində özünü göstərmişdir, bir çox tədbirlər, təqdimatlar həyata keçirilmişdir, kitablar, məqalələr dərc edilmişdir, sərgilər təşkil olunmuşdur. Yəni, biz bu həqiqəti dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün bir çox səylər göstərmişdik və haqlı olaraq dünyadan ədalət tələb edirdik. Çünki Xocalı soyqırımı dünyanın gözü qarşı-

sında baş vermiş qanlı cinayətdir. Xocalı soyqırımını inkar etmək ədalətsizlik və vicdansızlıqdır. Halbuki Ermənistan dövləti, o vaxt və bu gün onun arxasında duran eyni qüvvələr, eyni ölkələr əlindən gələni edirdilər ki, bu hadisə örtbasdır edilsin, Ermənistan məsuliyyətə cəlb olunmasın, Ermənistana qarşı hər hansı bir sanksiya tətbiq edilməsin və onlar cəzasız qalsın.

davamı səh. 2-də

Əli bəy Hüseynzadə:

türk kimliyindən türk birliyinə doğru

Fevralın 24-də görkəmli şair, mütəfəkkir, nəşir, həkim, rəssam, pedaqoq, ictimai xadim Əli bəy Hüseynzadənin (1864–1940) anadan olmasının 160 illiyi tamam oldu. Bu münasibətlə fevralın 23-də Milli Kitabxanada kitab sergisi açıldı.

Kitabxananın direktor müavini Ədibə İsmayilova bildirdi ki, sərgidə ədibin Azərbaycan və xarici dillərdə nəşr olunmuş əsərləri, ictimai-siyasi məzmunlu məqalələri, haqqında kitablar və dövrü mətbuat materialları yer alıb.

Tədbirdə çıxış edən mədəniyyət nazirinin müavini Səadət Yusifova görkəmli mütəfəkkirin türkçülük ideologiyası və ədəbiyyat tariximizdə yerindən söz açdı. Bildirdi ki, Əli bəy Hüseynzadə Azərbaycan və bütövlükdə Türk dünyasının milli özünüdərkində, istiqlal düşüncəsinin formalaşmasında müstəsna xidməti olan şəxsiyyətdir. Böyük düşüncə adamının əsaslandığı triada – türkçülük, islamçılıq və müasirlik ideologiyası bu gün Azərbaycan bayrağının rənglərində ehtiva olunur. Əli bəyin rəhbərliyi ilə nəşr olunan “Füyuzat” jurnalı və onun ətrafında formalaşan yeni estetik dalğa ədəbiyyat tariximizdə həm də yeni bir ədəbi-mədəni mərhələnin başlanğıcıdır.

davamı səh. 3-də

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə 21-24 fevral tarixlərində Qəter Dövlətinin paytaxtı Doha şəhərində keçirilən Azərbaycan Mədəniyyəti Günləri başa çatıb.

Zəngin proqramı olan mədəniyyət günləri çərçivəsində fevralın 23-də Dohanın Venue Teatrında Azərbaycan incəsənət ustalarının iştirakı ilə tənənəli qala-konsert təşkil olunub.

Körfəz sahilində

yaddaqalan dörd gün

Qatərdə Azərbaycan Mədəniyyəti Günləri başa çatıb

Azərbaycan və Qəterin mədəniyyət nazirləri Adil Kərimli və Şeyx Əbdülrəhman bin Həməd əl-Tani, Azərbaycanın Qatərdəki səfəri Məhirdin Əliyev, ölkəmizdən gəlmiş qonaqlar, yerli ziyalılar və eləcə də əcnəbi vətəndaşlar konserti izləyiblər.

Musiqi axşamında Azərbaycan Dövlət Xalq Çalğı Aletləri Orkestri və Qara Qarayev adına Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestri çıxış edib. Dirijor Mustafa Aşurovun rəhbərliyi ilə ansamblar gecənin

solistləri ilə birlikdə xalq mahnılarını, Azərbaycan və ərəb bəstəkarlarının əsərlərini səsləndiriblər.

Konsert proqramı Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operasından “Cəngi”nin ifası ilə başlayıb. Daha sonra Fikrət Əmirov, Tofiq Quliyev, Arif Məlikov, Rəuf Hacıyev, Emin Sabitoğlu, Dadaş Dadaşov, Ələkbər Tağıyev, Həsən Rzaev, həmçinin Əhəb Abd əl-Vahed, Fərid əl-Əfrəş və başqalarının əsərləri ifa olunub.

davamı səh. 2-də

“CINEMO” festivalının qalibləri

mükafatlandırılıb

Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən ötən ilin dekabrında keçirilən “Yaradıcı həftə” çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Kino Agentliyinin dəstəyi ilə “CINEMO” Mobil Film Festivalı təşkil olunmuşdu.

“Fikir çəkmə, telefona çək!” devizi altında keçirilən festivalın məqsədi gənclərin yaradıcı fəallığının dəstəklənməsi, onlar arasında mobil telefon vasitəsilə film istehsalının daha geniş tanıtılması, mobil çəkiliş sahəsində biliklərin artırılması, istedadlı mobilqraf və kinematoqrafların üzə çıxarılması, mobil filmin geniş imkanları vasitəsilə sosial dəyərlərin təbliği və istedadlı gənclər arasında yaradıcı əlaqələrin qurulmasıdır.

Fevralın 23-də Nizami Kino Mərkəzində “CINEMO” festivalının mükafatlandırma və bağlanış mərasimi olub.

davamı səh. 5-də

Azərbaycanın şərəbçilik mədəniyyəti

İtaliyada sərgidə

Azərbaycanın qastroturizm və enoturizm imkanlarının təbliğatının bir hissəsi olaraq icma əsaslı şərəbçilik ənənələri İtaliyanın Bolonya şəhərində keçirilən “Slow Wine” yarmarkasında təmsil olunur.

Dövlət Turizm Agentliyindən bildirilib ki, “Slow Food” hərəkatının tərkib hissəsi kimi “Slow Wine” hər bir şərəb bölgəsinin unikal üzüm sortlarının xüsusiyyətlərini əsas götürərək mədəni və bioloji müxtəlifliyi, ətraf mühitə təsirlərin azaldılmasına, dayanıqlı istehsal və aqroekoloji təcrübəyə əsaslanan ənənələrin qorunmasını təbliğ edir. Mindən çox şərəbçinin iştirak etdiyi yarmarkada ölkəmizi “Slow Wine” tələblərinə uyğun şəkildə istehsalı həyata keçirən “F.A. Valley” və “Meyvi Spirits” şərəb istehsalçıları təmsil edirlər.

Yarmarka zamanı şərəblərin dequstasiyası üçün milli istehsal nümunələrindən olan biomüxtəliflik məhsulları qonaqlara təqdim edilir. Ölkəmizin İtaliyadakı səfiri Rəşad Aslanov milli stendi ziyarət edib.

Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktorunun müavini Rəşad Əliyev “İcma üzümləri: yerli üzüm sortlarının gücləndirilməsi və şərəb turizmi” mövzusunda olan panel müzakirələrdə çıxış edərək yerli üzüm sortları üzərində aparılan işlər barədə danışıb.

“Slow Wine” şəbəkəsinin rəhbəri Ludoviko Rokatello ilə işgüzar görüşdə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və ölkəmizdə bu sahədə həyata keçirilməsi planlaşdırılan işlər haqqında fikir mübadiləsi aparılıb.

Novruzun ilk müjdəçisi — Su çərşənbəsi

Ulularımız Yeni günün – Novruzun gəlişini səbirsizliklə gözləyər, bayramqabağı dörd ilaxır çərşənbəni bacarıdıqca sevinclə qeyd edər, ocaq çatır, süfrə açardılar. Novruz öncəsi çərşənbələr (Su, Od, Yel, Torpaq) özlüyündə dünyanın dörd ünsürdən yaranmasını ehtiva edir.

Fevralın 27-si ilaxır çərşənbələrdən birincisi, Su çərşənbəsi idi. Mifik təfəkkürdə su dünyanın özlülü, həyatın başlanğıcı, dirilik, sağlamlıq və xoşbəxtlik mənbəyi sayılır.

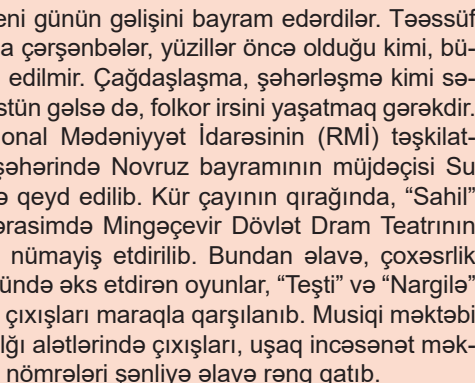
Əski zamanlarda

Su çərşənbəsində insanlar günəş doğmadan bulaq başına gedər, təzə suda əl-üzünü yuyar, “azarım-bezarım suya” deyib onun üzərindən atlanar, bulaq başında niyyət edər. Eyni zamanda suyun ətrafında bir sıra mərasimlər keçirər, yeni günün gəlişini bayram edərdilər. Təəssüf ki, bu gün yurdumuzda çərşənbələr, yüzillər öncə olduğu kimi, bütün ənənələri ilə qeyd edilmir. Çağdaşlaşma, şəhərləşmə kimi səbəblər hər nə qədər üstün gəlsə də, folklor irsini yaşatmaq gərəkdir.

Mərkəzi Aran Regional Mədəniyyət İdarəsinin (RMI) təşkilatçılığı ilə Mingəçevir şəhərində Novruz bayramının müjdəçisi Su çərşənbəsi təntənə ilə qeyd edilib. Kür çayının qırağında, “Sahil” parkında keçirilən mərasimdə Mingəçevir Dövlət Dram Teatrının təqdimatında tamaşa nümayiş etdirilib. Bundan əlavə, çoxəsrlik adət-ənənələrimizi özümdə əks etdirən oyunlar, “Teştli” və “Nargilə” folklor ansamblının çıxışları maraqla qarşılanıb. Musiqi məktəbi müəllimlərinin xalq çalğı aletlərində çıxışları, uşaq incəsənət məktəbi şagirdlərinin rəqs nömrələri şənliyə əlavə rəng qatıb.

Düşməni tapdağından qurtulmuş yurd yerlərimizdə – Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun da folklorunda Novruz ənənələrinin xüsusi yeri olub. İnənir ki, o yerlərdə soydaşlarımızın qayıdışı həmin ənənələrin bərpasına da zəmin olacaq.

Yenidən qurulan Füzuli şəhərinin sakinləri də illər sonra Su çərşənbəsini doğma yurdda qeyd ediblər. Mirzə Ulucbəy adına 1 saylı tam orta məktəbdə şagirdlər tərəfindən hazırlanan səhnciklər maraqla qarşılanıb.

“Xocalı: faciədən Zafərə!”

səh. 4

Tabuları dağdan qırmızı şərflə qadın

səh. 5

əvvəli səh. 1-də

Xocalısız suverenliyimizin tam bərpa olunduğunu hesab edə bilməzdik

Biz onilliklər ərzində çalışırıdık, xüsusilə son illər ərzində çalışırıdık ki, bu qanlı cinayəti törədənələr ədalət qarşısında cavab versinlər. Ancaq görrüdük ki, bu ədaləti ancaq biz özümrü bərpa etməliyək və bunu etdik. İkinci Qarabağ müharibəsi ədalətin təntənəsi idi. İkinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində o vaxt işğal altında olan torpaqların böyük hissəsi azad edilmişdir, işğal altında qalan ərazilər beş ay bundan əvvəl azad edilmişdir.

Mən bilərəm ki, siz xocalılılar o vaxt bütün Azərbaycan xalqı kimi sevinmişiniz. Onu da bilərəm, sizin ürəyinizdə müəyyən fikirlər var idi ki, bəs Xocalı nə olacaq, bəs Xankəndi nə olacaq? Mən bunu bilirdim, ancaq sizə deyə bilmirdim ki, nə olacaq. Biz Xocalısız ərazi bütövlüyümüzün, suverenliyimizin tam bərpa olunduğunu hesab edə bilməzdik. Xocalının Azərbaycan xalqının tarixində və şüurunda o qədər böyük yeri var ki, bu faciə qəlbimizdə o qədər böyük yaralar salıb ki, Xocalı azad olunmadan biz sakitləşə bilməzdik. Beş ay əvvəl antiterror əməliyyatı nəticəsində Xocalı daxil olmaq şərtlə, bütün o vaxt digər ərazilər – hansılar ki, işğal altında idi və separat-

çılar orada at oynadırdılar, – azad edildi. 2023-cü il oktyabrın 15-də Xocalıda Azərbaycan Bayrağı qaldırıldı.

“Xocalıya ədalət!” tələbimiz tam haqlı idi. Bu ədaləti döyüş meydanında təmin etməyimiz beynəlxalq hüquqa və tarixi ədalətə tam uyğundur. Biz tarixi ədaləti bərpa etmişik. Biz günahsız Xocalı qurbanlarının qisasını döyüş meydanında aldık. Düzdür, buna 30 il vaxt lazım oldu. Ancaq bu 30 il ərzində görülmüş işlər, apardığımız məqsədyönlü siyasət bu günü burada yaşamaq üçün bizə imkan yaradırdı.

Bu il azad torpaqlarda yaşayış məntəqələrinin sayı 20-yə çatacaq

O vaxt – işğal dövründə köçkünlərlə görüşlər əsnasında hər dəfə onlara deyirdim ki, gün gələcək və biz bütün torpaqlarda Azərbaycan Bayrağını qaldıracağıq, ərazi bütövlüyümüzü bərpa edəcəyik. Yüzdən çox köçkün qəsəbəsi salınmışdır və köçkün qəsəbələrinin hamısının açılışlarında mən iştirak etmişəm. Birinci köçkün qəsəbəsi o vaxt Ulu öndər Heydər Əliyevin iştirakı ilə məhz xocalılılar üçün Ağcakənd qəsəbəsində salınmışdır...

Eyni zamanda, bizim əsas məqsədimiz torpaqların azad edilməsi idi və o vaxt köçkünlərlə çoxsaylı görüşlər əsnasında deyirdim ki, bu şərait yaradılır, – çadır şə-

“Görürdük ki, ədaləti ancaq özümüz bərpa etməliyik və bunu etdik”

Azərbaycan Prezidenti dünyanın illərlə göz yumduğu Xocalıdan dünyaya səsləndi

hərçikləri, bilirsiniz ki, sonuncusu 2007-ci ildə ləğv edildi, – ancaq bu, müvəqqəti yaşayış yeridir. Torpaqlar azad olunan sonra ondan daha yaxşı şərait yaradılacaq və bu gün biz bunu görürük. Artıq beş yaşayış məntəqəsinə keçmiş köçkünlər qayıtmışlar. Bu il o yaşayış məntəqələrinin sayı 20-yə çatacaq. Bu il həm Xocalıda, həm Xankəndidə artıq həyat bərpa ediləcək, o cümlədən bu yaxın yerlərdə yerləşən Malıbəyli, Kərkicahan, Şuşanın Türşsu kəndləri də bərpa ediləcək, Ağdam şəhəri bərpa edilir və gələn il Ağdama da ilk köç başlanacaq, yeni quruculuq işləri geniş vüsət alıb.

30 il yox, 300 il keçsə də, bu qəzəb bizi buraxmayacaq

Biz həm İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı, həm antiterror əməliyyatı zamanı qisasımızı cinayətkarlardan aldık, onları məhv etdik, Ermənistan ordusunu məhv etdik və iki dəfə kapitulyasiyaya imza atmağa məcbur etdik. Biz onlardan fərqli olaraq dinc əhali ilə heç vaxt müharibə aparmamışyıq və bunu hər kəs görür və bilir. Bu, bir daha xalqımızın böyüklüyünü göstərir. Halbuki hər birimizin ürəyində qisas hissi var, hər birimiz o qanlı tarixə qayındanda, o dəhşətli video və fotosəhifələrə baxanda bizi qəzəb boğur, 30 il yox, 300 il keçsə də, bu qəzəb bizi buraxmayacaq. Bu təbii, biz insanıq, ancaq eyni zamanda, biz böyük xalqın nümayəndəliyik. O xalqın ki, öz gücü ilə o əsarətdən çıxdı, o xalq ki, bir yumruq kimi birləşərək düşmənin belini qırdı, o düşmənin ki, onun arxasında o vaxt və bu gün böyük dövlətlər dayanır. O böyük dövlətlər dayanmasaydı, heç vaxt 1990-cı illərin əvvəllərində bizim torpağımız işğal altına düşməzdi. Biz o vaxt gücsüz idik, onların arxasında böyük qüvvələr dayanmışdır. Bu gün biz güclüyük və bəziləri bizə deyirlər ki, biz rəhm edək, amma onlar bizə rəhm etdirmə ki?

Bütün bunlar təbii bizim fikirlərimizdir, duyğularımızdır. Yənə də deyirəm, biz qisasımızı aldık, biz həm 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsi ərzində, həm bir günlük antiterror əməliyyatı zamanı böyük peşəkarlıq, qəhrəmanlıq, fədakarlıq göstərmişik. Bizim övladlarımız ölümə

yolunun üzərində Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yaradılacaq Xocalı Soyqırımı Memorialı müxtəlif bölmələrdən ibarət olacaq. Burada 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə törədilmiş faciə, həmçinin Xocalının tarixi, coğrafi əhəmiyyəti, dinc əhaliyə qarşı törədilmiş

gedirdilər ki, bu torpaqları işğalçılardan azad etsinlər. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət ələsin.

Bu gün isə biz buradayıq, burada olmağımız tarixi ədalətin tam bərpası deməkdir. Xocalı bu gün qurulur, indi gedib quruculuq işləri ilə tanış olarıq. Bütün digər ərazilərdə quruculuq işləri aparılır və bu gün burada Xocalı Soyqırımı Memorialının təməli qoyulacaqdır. Xocalı qurbanlarının bu gün ruhu şaddır, Allah onlara rəhmət ələsin. Onların əziz xatirəsi qəlbimizdə əbədi yaşayacaqdır.

Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərov dövlətimizin başçısına Xocalı Soyqırımı Memorialı barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, Xocalı-Əsgəran avtomobil

faciədən əvvəl Xocalıdakı həyat barədə faktlar yer alacaq. Memorialda Xocalının coğrafi mövqeyini təsvir etmək məqsədilə rayonun maketi də yer alacaq.

Ziyarətçilər memorialda soyqırımı qurbanlarının və şəhidlərinin hekayələri, xocalılıların düşməne qarşı mərdliyi ilə tanış ola biləcəklər. Bu hekayələr Xocalı soyqırımının miqyasını, faciə qurbanlarının iztirablarını hər bir kəsə ötürərək, Azərbaycan tarixinin ən dəhşətli səhifəsi barədə məlumatları çatdıracaq.

Memorialda həmçinin faciə ilə bağlı sənədli filmlər, Xocalı həqiqətləri barədə videomateriallar nümayiş olunacaq. Eyni zamanda, Xocalının işğaldan azad olunması və cinayətkarların cəzalandırılması istiqamətində görülən tədbirlər barədə məlumatlar yer alacaq.

Akif Əli Zadə Prezidentin fəxri diplomu ilə təltif olunub

Akademik Akif Əli Zadə Azərbaycanda elmin inkişafında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə “Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu” ilə təltif edilib.

Dövlət başçısı İlham Əliyev fevralın 24-də bununla bağlı sərəncam imzalayıb.

Qeyd edək ki, fevralın 25-də akademik Akif Əli Zadənin 90 yaşı tamam olub. Tanınmış geoloq, Əməkdar elm xadimi, Dövlət mükafatı laureatı Akif Əli Zadə 2013–2019-cu illərdə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti olub. Alim ötən illərdə “Şöhrət” (2004), “Şərəf” (2009), “İstiqlal” (2014) və I dərəcəli “Əmək” (2019) ordenləri ilə təltif edilib.

Akademik Akif Əli Zadəni yubileyi və növbəti dövlət təltifi münasibətilə təbrik edirik.

Yeni ədliyyə naziri təyin edilib

Prezident İlham Əliyev fevralın 27-də Fərid Turab oğlu Əhmədovun Azərbaycan Respublikasının ədliyyə naziri təyin edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyev fevralın 16-da imzaladığı Nazirlər Kabinetinin yeni tərkibi haqqında sərəncamda ədliyyə naziri vəzifəsinə təyinat olmamışdı.

Fərid Əhmədov 1979-cu ildə anadan olub. Bakı Dövlət Universitetindən hüquqşünaslıq ixtisası üzrə (bakalavr və magistr) məzun olub. Britaniyada Essex Universitetində beynəlxalq insan hüquqları ixtisası üzrə magistr, Oksford Universitetində isə hüquq üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcələrini alıb. ADA Universitetinin professorudur. Azərbaycan Universitetinin rektoru (2015–2017) olub. Bu təyinatadək (2022-ci ildən) rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini idi.

Sabiq ədliyyə naziri Fikrət Məmmədov isə dövlət başçısının müvafiq təqdimatına əsasən, fevralın 23-də Milli Məclisin qərarı ilə Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi təyin edilib.

“Yanardağ” qoruğu tarix və mədəniyyət abidələrinin siyahısında

Baş nazir Əli Əsədov fevralın 26-da Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2001-ci il 2 avqust tarixli 132 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Yerli əhəmiyyətli daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin Siyahısı”nda dəyişiklik edilməsi haqqında qərar imzalayıb.

Qerarla “Yerli əhəmiyyətli daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin Siyahısı”nın “Memarlıq abidələri” bölməsinə “Yanardağ” Dövlət Tarix-Mədəniyyət və Təbiət Qoruğu” (4025-ci bənd) və qoruğun ərazisindəki Əli daşı türbəsi (XVII-XVIII əsrlər) əlavə (4025-1-ci bənd) edilib.

Abşeron rayonunun Məmmədli kəndi ərazisində (Bakının mərkəzindən 27 km məsafədə) yerləşən “Yanardağ” təbiət abidəsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2 may 2007-ci il tarixli sərəncamı ilə dövlət tarix-mədəniyyət və təbiət qoruğu elan edilib. Qoruq Dövlət Turizm Agentliyinin tabeliyindədir.

əvvəli səh. 1-də

Solistlər – Xalq artisti Azər Zeynalov, Əməkdar artistlər Nərgiz Kərimova, Babək Niftəliyev, Emil Əfrasiyab (piano) və Çınarə Mütəllibova (qanun), həmçinin Məqsəd Əzizov (balaban), İbrahim Babayev (tar), Əli Quliyev (saz), İlkin Dövlətov, Fatimə Cəfərzadə, İdris Hüseynov (ud), Elnur Mikayilov (kamança) və Aytən Məhərrəmovanın çıxışları tamaşaçıların sürəkli alqışları ilə qarşılanıb. Konserti izləyənlər Azərbaycan incəsənət ustalarının ifasından böyük zövq alıblar.

Mədəniyyət günləri çərçivəsində fevralın 24-də Azərbaycan Dövlət Rəqs Ansamblının iştirakı ilə bağlanan konserti də yaddaqalan olub. Konsertdə “Qazağı”, “Toy rəqsi”, “Sarı gəlin” və digər milli rəqslərimiz təqdim edilib.

Ansamblın bədii rəhbəri Xalq artisti Rüşət Xəlilzadə konsertdən sonra təəssüratlarını bölüşərək deyib: “Ölkəmizin ən tanınmış, ən görkəmli, ən istedadlı ansambl və qrupları ilə birlikdə Azərbaycan mədəniyyətini Qərdə təmsil etmək çox qürurverici hissidir. Hər birimiz elimizdən

Körfəz sahilində yaddaqalan dörd gün

Qatərdə Azərbaycan Mədəniyyəti Günləri başa çatıb

gələni ən yüksək səviyyədə etməyə çalışdıq.

İstedik ki, musiqimiz, rəqslərimiz dohali tamaşaçıların yaddaşında qalsın. Milli rəqsimiz bizim mədəniyyətimizi, adət-ənənələrimizi özündə əks etdirir. Bizim proqramımız çox geniş idi. Lakin ən sevimli rəqsləri bir saat ərzində təqdim etdik. Bizim uşaqların hər

biri sanki əsgər kimi səhnədə mədəniyyətimizin keşiyində durdu”.

Qeyd edək ki, Qatərdə Azərbaycan Mədəniyyəti Günləri həm də xalqımızın zəngin mətbəx nümunələrinin təqdimatı ilə yadda qalıb. Fevralın 22-də Qəter Milli Kitabxanasında keçirilən “Qədim köklər malik Azərbaycan mədəniyyəti” adlı kitab sərgisi çər-

çivəsində milli mətbəximizdən rəngarəng şirniyyat nümunələri də təqdim edilib. Tədbir iştirakçıları səkkizgüşəli ulduz və milli ornamentimiz buta formasındakı tabaqlarda milli şirniyyatlarımız şəkərbura, paxlava, qorqoqalı, badambura ilə bəzədilmiş çay süfrəsinə qonaq olub, çay süfrə mədəniyyətimizin əsas və vacib elementi olan armudu stəkində zərif ətri ilə seçilən məxməri Azərbaycan çayının dadına baxıblar. Milli mətbəximizin ləzzətli şirniyyatları və Azərbaycan çay süfrəsi mədəniyyəti bəyənilib, təqdir olunub.

Onu da bildirək ki, Qatərdə mədəniyyətimizin təntənəsinin yaşandığı dövr həm də qarşda Özbəkistanın bu ölkədə gerçəkləşən mədəniyyət günlərinə təsadüf edib. Azərbaycan nümayəndə heyəti Dohada Özbəkistan Mədəniyyəti Günləri çərçivəsində özbək xalq sənətinin təqdim edildiyi sərgi ilə tanış olub.

“Qara Qarayevin violin konserti dünya musiqi mədəniyyəti kontekstində”

Sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Yavər Neymətinin “Qara Qarayevin violin konserti dünya musiqi mədəniyyəti kontekstində” kitabı çapdan çıxıb.

Fevralın 24-də Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin filialı olan Qara Qarayevin Ev-Muzeyində Bakı Müasir Musiqi Cəmiyyəti ilə birgə nəşrin təqdimatı keçirilib.

Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyinin direktoru Alla Bayramova, Qara Qarayevin qızı Züleyxa Qarayeva-Bağirova tədbirdə açılış nitqi söyləyiblər.

Nəşrin ərəşəyə gəlməsi haqqında danışan müəllif Yavər Neyməti apar-

əasında hazırlanmış slayd-şou ilə müşayiət olunub.

Təqdimat zamanı Qara Qarayevin 60 illiyi münasibətilə çəkilmiş “Emalatxana” sənədli filmindən, “Violin və orkestr üçün konsert” əsərindən videofraqmentlər nümayiş etdirilib.

Kitabın elmi redaktoru, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının (BMA) elmi işlər üzrə prorektorunu professor Gülnaz Abdullazadə, kitabın rəyçisi, bəstəkar, professor Elnarə Dadaşova, BMA-nın professoru Zümrüd Dadaşzadə və “Mədəniyyət/Culture” jurnalının baş redaktoru Zöhrə Əliyeva çıxış edərək müəllifə təbriklərini çatdırıblar.

Soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş musiqi axşamı

Fevralın 26-da M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının səhnəsində Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümünə həsr olunan musiqi axşamı keçirilib.

Əvvəlcə faciə qurbanlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Dirijor Mustafa Mehmandarovun rəhbərliyi, Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestrinin (bədi rəhbər və baş dirijor – Əməkdar artist Fuad İbrahimov) müşayiəti ilə solistlər – respublika və beynəlxalq müsabiqələr laureatları Nicat Məsimov (balaban) və Hüseyn Nağıyev (kamança) öz ifalarını təqdim ediblər.

Konsertdə Qara Qarayevin “Leyli və Məcnun” simfonik poeması, Hacı Xanməmmədovun “Kamança və orkestr üçün konsert” (II hissə), Azər Dadaşovun “Xocalıya ədalət!”, Fikrət Əmirovun “Nəsimi haqqında dastan” əsərləri və “Sarı gəlin” xalq mahnısı səsləndirilib.

əvvəli səh. 1-də

“Əli bəy Hüseynzadə poetik siq-lət, düşüncə hüdudsuzluğu və mil-li məfkurə aydınlığı baxımından fərqli hadisədir, XX əsrin ədəbi-tarixi gedişatının öz inkişaf mən-tiqindən doğan gerçəklikdir. O, 1904-cü ildə Misirdə çıxan “Türk” qəzetində çap olunan “Hali-vətən” şeiri ilə poeziyamızda ilk vətən şeirinin yaradıcısıdır. “Ucundadır dilimin həqiqətin böyüyü, nə qoy-dular deyeyim, nə kəsdilər dilimi!” – mısraları ilə XX yüzilin ilk illərinin siyasi-ideoloji ovqatını ifadə edən bu şeir istər estetik, istər fəlsəfi, is-tər siyasi mahiyyəti etibarilə yeni dövr poeziyamızın, eləcə də Azər-baycan romantizminin manifesti-dir. Əli bəy Hüseynzadə “Türklər kimdir və kimlərdən ibarətdir?” məqaləsi ilə Azərbaycanda türko-logiya elminin əsasını qoyub, milli şüur və yaddaş oyanışının təməl istiqamətlərini müəyyən edib”.

Qeyd olundu ki, Ə.Hüseynza-da hələ XX əsrin əvvəlində siyasi burulğılardan xilas yolunu ancaq türk birliyində gördü. Bu ideya isə yalnız XX əsrin sonlarında türk respublikaları dövlət müstəqillik-lərini bərpa etdikdən sonra müm-kün oldu. Əli bəy türk xalqlarının mədəni integrasiyasının məfkurə kimi təşəkkül tapmasında mühüm rol oynayıb. Bu gün onun mədəni əsaslarını işləyib hazırladığı Turan ideyası romantik ideallardan siyasi həqiqətə çevrilməkdə, tarixi ger-çəkliyini yaşamaqdadır. Ona görə

Əli bəy Hüseynzadə: türk kimliyindən türk birliyinə doğru

Böyük mütəfəkkirin 160 illiyi münasibətilə kitab sərgisi açılıb

də Əli bəyin bir əsr əvvəl irəli sür-düyü ideyalar bu gün də müasirdir və zamanını xeyli qabaqlayıb.

“Prezident İlham Əliyev bu ilin 14 fevralında inauqurasiya mə-rasimində çıxışında xüsusi vur-ğuladı ki, bizim ailəmiz Türk dün-yasıdır. Bizim siyasətimiz Türk Dövlətləri Təşkilatını gücləndir-məkdir. Prezidenti, Ali Baş Ko-mandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında 44 günlük Vətən müharibəsində əldə olunan böyük Zəfər, ərazi bütövlüyü və suverenliyimi-zin tam bərpası Türk dünyasının oyanışına, bir daha özünüdərkinə

və özgüveninə təkən verməklə həm də Əli bəy Hüseynzadənin Turan ideallarını aktualaşdırır”, – deyə nazir müavini bildirdi.

“Ədəbiyyat qəzeti”nin baş re-daktoru Azər Turan Ə.Hüseyn-zadənin Azərbaycan tarixində yerindən söz açdı. Bildirdi ki, bö-yük mütəfəkkir Azərbaycan milli ictimai fikrinin formalaşmasında, inkişafında misilsiz xidmətlər göstərüb. O nəinki Azərbaycanın, eyni zamanda bütün Türk dünya-sının dahi şəxsiyyətidir. Əli bəyin zəngin irsi daim xalqımızın qürur mənbəyi olaraq qalacaq.

AMEA-nın Nizami adına Ədə-biyyat İnstitutu Erken realizm və yeni dövr Azərbaycan ədəbiyya-tı şöbəsinin müdiri İslam Qəribli Ə.Hüseynzadənin dilçilik görüş-lərindən və poetik dünyasından danışdı. Qeyd etdi ki, bir neçə dil bilən ədib Homer, Esxil, Vergili, Dante, Höte kimi dünya klassik-lərinin əsərlərini dilimizə tərcü-mə edib, Avropa mədəniyyətinin, təhsilinin, təfəkkür tərzinin üstün cəhətlərini milli ideologiyaya gətirib.

Nizami adına Ədəbiyyat İnsti-tutu Uşaq ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri Elnarə Akimova, Əlyaz-malar İnstitutunun Şəxsi arxivlə-rin tədqiqi şöbəsinin böyük elmi işçisi Aytən İmanova çıxışlarında bildirdilər ki, ümumtürk mədəni dəyərlərini tədqiq və təbliğ edən Ə.Hüseynzadə Türk dünyasının tərəqqisi naminə öz parlaq iste-dadını ortaya qoyub, milli mət-buatın inkişafına töhfələr verib.

Çıxışlardan sonra Milli Kitabxa-nanın hazırladığı “Əli bəy Hüseyn-zadə – 160” virtual sərgisi təqdim edildi. Daha sonra qonaqlar geniş kitab sərgisi ilə də tanış oldular.

Lalə Azəri

İldə Milli Məclis fevralın 26-sının “Xocalı Soyqırımı Günü” kimi yad olunması barədə qərar, 1995-ci ildə isə dünya parlamentlərinə və beynəlxalq təşkilatlara Xocalı soyqırımı ilə bağlı müraciət qəbul edib. Xocalı həqiqətlərini dünyaya çatdırmaq məqsədilə Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə yaradılmış “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq məlumatlandırma kampani-yası geniş şəkildə həyata keçirilir.

Mərasimdə Xocalıda donmuş ananın qucağında vəfat etdi-yi güman edilən ikiyaşılı körpə Kübra Mahmudova və onu xilas edən Əsəd Fərəcov haqqında videogörüntülər göstərilib.

Tədbir çərçivəsində “Xocalıya ədalət gənclərin gözündə” adlı sü-ni intellekt müsabiqəsinin sərgisi də nümayiş olunub. Sərginin məq-sədi süni intellektdən istifadə edə-rək Xocalı soyqırımını gənclərin yaddaşına həkk etməkdir. Münsif-lər heyətində məşhur fotojurnalist Reza Dəqati də yer alıb. Müsabi-qədə I, II və III yerə layiq görülən və fərqlənən gənclər təltif olunub.

Sonda “Cadenza” orkestri, Azər-baycan Milli Konservatoriyasının tələbələrindən ibarət xor kollektivi konsert proqramı ilə çıxış ediblər.

Mədəniyyət Nazirliyinin kollektivi Xocalı soyqırımı abidəsini ziyarət edib

Tariximizin ən faciəli səhifəsi – Xocalı soyqırımının 32-ci ildö-nümü tamam oldu. Erməni silahlı dəstələrinin sovet ordusu-nun Xankəndidə yerləşən 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə 1992-ci il fevralın 26-na keçən gecə Xocalı şəhərini yerlə yeksan edib, dinc, əyalınl insanlara qarşı müharibə cinayəti – soyqırımı törədib.

Xocalıda bir gecədə 613 nəfər, o cümlədən 106 qadın, 63 uşaq, 70 qoca xüsusi qəddarlıqla öldürülüb. Azərbaycanlı ol-duqları, doğma yurddə yaşamaq istədikləri üçün xüsusi aman-sızlıqla qətlə yetirilib. 8 ailə bütünlüklə məhv edilib. 25 uşaq hər iki valideynindən, 130 uşaq valideynlərinin birindən məh-rum olub, 487 nəfər ağır yaralanıb. 1000-dən çox Xocalı sakini erməni əsirliyinin dəhşətlərini yaşayıb. Onlardan 200-nün taleyi qeyri-müəyyən olaraq qalıb.

Azərbaycan xalqı hər il bu faciənin ildönümündə paytaxtın Xətai rayonu ərazisindəki Xocalı soyqırımı abidəsini ziyarət edir. Fevralın 26-da dövlət və hökumət rəsmiləri, ictimaiyyət nü-mayəndələri, paytaxt sakinləri Xocalı soyqırımı abidəsini ziya-rət edərək o məşum gecənin qurbanlarının xatirəsini ehtiramla anıblar.

Həmin gün Mədəniyyət Nazirliyinin kollektivi də Xocalı şəhid-lərinin xatirəsini yad edib. Nazirliyin rəhbərliyi abidənin önünə gül dəstələri düzərək faciə qurbanlarının xatirəsinə ehtiramını nümayiş etdirib.

Allah rəhmət eləsin.

İƏT-in Xocalı soyqırımının ildönümü ilə bağlı bəyanatı

İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Baş katibliyi Xocalı soyqır-ımının ildönümü ilə bağlı bəyanat yayıb.

Bəyanatda təşkilatın baş katibi Hissein Brahimi Tahanın 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Xocalı şəhərində törədilən soy-qırımında şəhid olanların xatirəsinə ehtiramı ifadə olunub.

Baş katib Xocalı hadisəsinin Ermənistan Respublikası tərəfin-dən Azərbaycan ərazilərinin qanunsuz işğalının nəticəsi olduđu-nu bir daha vurğulayıb. Təşkilatın bu mövqeyinin indiyədək qəbul olunmuş bir sıra sənədlərdə əks olunduđu bildirilib. Diqqətə çat-dırıb ki, 2023-cü ildə Mavritaniya İslam Respublikasının Nuaqşot şəhərində keçirilmiş Xarici İşlər Nazirliyi Şurasının 49-cu sessi-yasında da Xocalı şəhərində mülki azərbaycanlı əhaliyə qarşı törədilmiş kütləvi vəhşilikləri hərbi cinayətlər, insanlıq əleyhinə cinayətlər və soyqırımı kimi qiymətləndirilib.

Kinorejissor Tofiq Tağızadənin arxiv fondu yaradılıb

Azərbaycan Dövlət Film Fondunda Xalq artisti, görkəmli kino-rejissor Tofiq Tağızadənin (1919–1998) 105 illiyi münasibətilə şəxsi arxiv fondu yaradılıb.

Fonda sənətkarın şəxsi fotosənədləri, diplom və fəxri fərmanla-rı, haqqında qəzet və jurnal materialları daxil edilib.

Şəxsi arxiv fondunda yer alan sənədlər Tofiq Tağızadənin kü-rəkəni, Əməkdar artist Firdovsi Atakişiyev, eləcə də ayrı-ayrı kine-matoqrafçılar tərəfindən təhvil verilib.

Tofiq Tağızadə milli kino sənətində xüsusi yeri olan “Görüş”, “Uzaq sahillərdə”, “Arşın mal alan”, “Mən ki gözəl deyildim”, “Yeddi oğul istəram”, “Dədə Qorqud”, “Bağ mövsümü”, “O dünyadan sa-lam” və digər ekran əsərlərinin quruluşçu rejissoru olub.

Mərkəzi İncəsənət Məktəbində “Kədər küləkləri”

Fevralın 26-da Qara Qarayev adına Mər-kəzi İncəsənət Məktəbi (MİM) və Kövkəb Səfəraliyeva adına 16 nö-m-rəli Uşaq mu-siqi məktəbinin birgə təşkilat-çılığı ilə Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümünə həsr olunmuş “Kədər küləkləri” adlı tədbir keçirilib.

MİM-in müəllimi, musiqişünas Pərvin Səfərlinin aparıcılığı ilə ke-çən anım tədbirində Xocalı soyqırımına həsr olunmuş fotoxronika, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı, telejurnalist Çingiz Mustafayevin hadisə yerində lentə aldığı dəhşətli kadrlar nümayiş olunub.

Hər iki təhsil ocağının şagird və müəllimlərinin ifasında “Vətənim-dir”, “Ay Laçın”, “Bayatı-Şiraz”, “Ana”, “Ariya”, “Ave Maria”, “Gecə keçdi”, “Bayatılar”, “Şindlerin siyahısı” filmindən musiqi və s. əsər-lər Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə ehtiramın ifadəsi kimi səslənib.

Sonda 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsi, 2023-cü ilin 19-20 sentyabr tarixlərində müzəffər Ordumuz tərəfindən Qarabağda həyata keçirilən lokal antiterror əməliyyatı barədə videomaterial təqdim edilib.

“Xocalıya ədalət!” beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində tədbir

Süni intellektlə yaradılmış əsərlər sərgilənib

Fevralın 26-da Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq məlumat-landırma kampaniyası çərçi-vəsində Beynəlxalq Muğam Mərkəzində eniyadlı tədbir təşkil edilib.

Tədbir Mədəniyyət Nazirli-yi, Azərbaycan Respublikasının Gənclər Fondu, “İRƏLİ” İctimai Birliyi, Azərbaycan Milli Konservatoriyası və “Cadenza” orkestrinin birgə təşkilatçılığı ilə gerçəkləşib.

Azərbaycan Respublikası Gənclər Fondunun icraçı direktoru Qədir Xəlilov və “İRƏLİ” İctimai Birliyinin sədri Şahin Rəhmanlı çıxış ediblər. Qeyd olunub ki, fa-ciədən 32 il ötməsinə baxmayaraq, beynəlxalq ictimaiyyət tərə-findən bu hadisəyə hüquqi-siyasi qiymət verilməyib. Lakin 2023-cü ilin sentyabrında keçirilən lokal

xarakterli antiterror tədbirləri nə-ticəsində Xocalı şəhərində də Azərbaycanın dövlət suverenliyi tam təmin olunub. Azərbaycan işğal altında olan torpaqlarını azad etməklə bu yerlərdə ədaləti bərqərar edib. Faciədən illər ötsə də, Azərbaycan xalqı bu hadisə-ləri heç zaman unutmayacaq və gələcək nəsillərə ötürəcək.

Mədəniyyət nazirinin müavi-ni Fərid Cəfərov vurğulayıb ki, bu gün Xocalı şəhidlərinin ruhları şaddır. Çünki Vətən müharibəsin-də Ali Baş Komandanımızın siya-si iradəsi və qətiyyəti nəticəsində Azərbaycan Ordusu tarixi Qələbə-yə imza atıb. Nazir müavini diqqə-tə çatdırıb ki, Ümummilli lider Hey-dər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1994-cü

Paytaxtın mədəniyyət ocaqlarında soyqırımının ildönümü

Bədii hissədə UĞİM-in dəmək üzvləri və 206 nömrəli tam orta məktəbin şagirdlərinin ifasın-da “Xocalı fəryadı” adlı kompozisiya təqdim olunub, “Xocalı nişanəsi” adlı qsametrajlı film nümayiş etdirilib.

M.Ə.Sabir adına Balaxanı qəsəbə Mədəniyyət evində “Beləli Xocalı” adlı anım təd-biri keçirilib. Xalq teatrının üzvləri “Kədər və Sevinc” adlı kompozisiya təqdim edib, şeirlər səsləndiriblər.

Yasamal rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və Bakı Dövlət Universiteti Tələbə Gənclər Təş-kilatının təşkilatçılığı ilə Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümünə həsr edilmiş tədbir keçiri-lib. Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş videoçarxlar nümayiş etdirilib.

Xətai rayon Mədəniyyət Mərkəzi və Şüvə-lan qəsəbə Mədəniyyət evinin birgə təşkilat-çılığı ilə Xocalı faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunmuş “Həsəratə son” adlı tamaşa nü-mayiş olunub. Mərkəzin “Qaravəlli” xalq teat-rı üzvlərinin iştirakı ilə “Həsəratə son” tamaşa-sı təqdim edilib. Tamaşanın ssenari müəllifi Pərviz Qurbanlı, rejissoru Aysu Qarayevadır.

Nümayişdən sonra Xocalı faciəsinə həsr olunmuş sərgiyə baxış keçirilib və “Megas” musiqi qrupunun solistləri “Torpağın səsi” mahnısını səsləndiriblər.

Baş İdarənin tabeliyində olan Səbail rayon Mərkəzləşdirilmiş Kitabxana Sisteminin Mər-kəzi Kitabxanasında da Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümünə həsr edilmiş tədbir keçirilib. Azərbaycan Milli Konservatoriyası tərkibində İncəsənət gimnaziyası şagirdlərinin ifasında Xocalı soyqırımı qurbanlarına həsr olunmuş ədəbi-bədii kompozisiyalar nümayiş olunub.

İbrahim Əbilov adına Mədəniyyət Mər-kəzinin təşkilatçılığı ilə Əziz Əzimzadənin Ev-Muzeyində Xocalı soyqırımının 32-ci ildönü-münə həsr olunmuş “Unudulmaz keçmişimiz” adlı anım tədbiri keçirilib. Mərkəzin Ələsgər Ələkbərov adına Xalq teatrı, “Şələle” xalq çal-ğı aletləri ansambli və “Oğuzlar” folklor xalq ansambli üzvlərinin ifasında Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş şeirlər səsləndirilib, kompozisiya təqdim edilib.

Bədii ədəbiyyatda Xocalı mövzusu

Cəfər Cəbbarlı adına Respublika Gənc-lər Kitabxanası və Azərbaycan Ədə-biyyat Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə “Xocalı mövzusu bədii ədəbiyyatda” mövzusunda dirləmə keçirilib.

Kitabxananın direktoru Aslan Cəfərov təkə Azərbaycan tarixinin deyil, bəşər ta-rixinin ən dəhşətli faciələrindən olan Xocalı soyqırımını haqqında danışib. Deyib ki, son iki əsrdə Azərbaycan xalqı erməni qəsbkar-larının davamlı olaraq etnik təmizləmə, soy-qırımına məruz qalıb.

Azərbaycan Ədəbiyyat Fondunun direk-toru yazıçı Varis 44 günlük Vətən müharibə-sindən bəhs edən ədəbiyyat nümunələrinin yaradılmasının əhəmiyyətindən danışib, faciənin dünyaya tanıtılmasında Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq təbliğat kam-paniyasının əhəmiyyətini diqqətə çatdırıb. Yazıçı Xocalıda şəhid olan Milli Qəhrəman Əlif Hacıyev haqqında qələmə aldığı “Qır-mızı ləçəklər” romanından da söz açıb.

Daha sonra AMEA-nın A.Bakıxanov adı-

na Tarix və Etnologiya İnstitutunun şöbə müdürü professor Cəbi Bəhramov, Milli Məc-lisin deputatları Mələhat İbrahimqızı, Jə-lə Əliyeva, yazıçı Yunus Oğuz, AMEA-nın əməkdaşı dosent Tubuxanin Qasımzadə və başqaları çıxış ediblər. J.Əliyeva anası şairə Nürəngiz Günün “Xocalı simfoniyası” poeməsindən parçalar söyləyib.

BDU-nun İnformasiya və sənəd menec-menti fakültəsindən bir qrup tələbənin də qatıldığı tədbirdə kitabxana əməkdaşlarının Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümü ilə əla-qədar hazırladıqları elektron məlumat ba-zası və videomaterial nümayiş etdirilib.

Xalqımızın qan yaddaşı, dünya tarixində insanlıq əleyhinə ən amansız cinayətlərdən biri olan Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümü yerlərdəki mədəniyyət müəssisələrində müxtəlif tədbirlərlə qeyd olunub.

Quba-Xaçmaz Regional Mədəniyyət İdarəsinin (RMI) təşkilatçılığı ilə Quba rayon MKS-nin Mərkəzi Kitabxanasının Uşaq şöbəsi tərəfindən "Xocalı uşaqların gözü ilə" adlı rəsm və kitab sərgisi keçirilib.

Regional idarənin təşkilatçılığı ilə Bəşir Səfəroğlu adına Quba rayon Mədəniyyət Mərkəzi və Quba rayon MKS tərəfindən "Xocalı: faciədən Zəfərə!" adlı tədbir keçirilib. Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş tarixi torpaqlarımızda, o cümlədən Xocalıda bayrağımızı ucaltmasını əks etdirən videogörüntülər nümayiş olunub.

Ağdaş rayon Mədəniyyət Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən Xalq teatrının təqdimatında Xocalı faciəsinə həsr olunmuş "Qisas qiyamətə qalmadı" adlı tamaşa nümayiş etdirilib.

Zərdab rayon Mərkəzi Kitabxanasında isə "Xocalını unut-mayaq, unutmurmayaq!" başlığı altında tədbir təşkil edilib. Məktəblilər şeirlərdən ibarət kompozisiya ilə çıxış ediblər.

Göyçay rayon Mədəniyyət Mərkəzində "Bir gecenin faciəsi" adlı tədbir keçirilib. Çıxışlarda qeyd olunub ki, 2020-ci ilin Vətən müharibəsində tarixi Zəfər və 2023-cü il sentyabrın 19-20-də Azərbaycan Ordusunun Qarabağda keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirləri nəticəsində bir çox torpaqlarımız kimi, Xocalı şəhəri də separatçılardan təmizləndi. Mərkəzin hazırladığı ədəbi-bədii kompozisiya ilə tədbir yekunlaşıb.

Şərqi Zəngəzur və Gəncə-Daşkəsən RMI-lərin tabeliyində fəaliyyət göstərən müəssisələrdə də Xocalı soyqırımının ildönümünə həsr olunan tədbirlər keçirilib.

Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin təşəbbüsü, Bakı Media Mərkəzinin dəstəyi, Şirvan-Salyan RMI-nin təşkilatçılığı ilə Biləsuvar rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Xocalı faciəsinin 32-ci ildönümü ilə əlaqədar "Hadrut, sən azadsan!" filminin təqdimatı olub.

“Xocalı: faciədən Zəfərə!”

İcra başçısı Faiq Qürbətov tədbirdə çıxış edib. Şirvan-Salyan RMI-nin rəisi Şahin Şahbazov film haqqında məlumat verib. Filmin ssenari müəllifi Rəsim İsmayilov, quruluşçu rejissoru Cavidan Şerifov ekran işi ilə bağlı fikirlərini bölüşüblər.

Filmə 2020-ci ilin Vətən müharibəsinin parlaq səhifələrindən biri – Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsinin azad olunması (9 oktyabr 2020-ci il) əməliyyatından bəhs edilir. Çəkilişlər əməliyyatın keçirildiyi məkanlarda aparılıb və məhz həmin döyüşlərdə iştirak etmiş döyüşçülər filmə yer alıb.

Regional idarənin tabeliyindəki bir sıra mədəniyyət ocaqlarında da Xocalı faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunan tədbirlər keçirilib.

İsmayilli rayon Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən anım tədbirində mərkəzin kollektivinin hazırladığı "Hədiyyə" tamaşası nümayiş olunub.

Ağsu rayon Mədəniyyət Mərkəzi və rayon MKS-nin birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən digər tədbirdə mərkəzin "Sözün səh-kəzində Xocalı faciəsinin 32-ci ildönümü ilə əlaqədar "Hadrut, sən azadsan!" filminin təqdimatı olub.

Tədbirin sonunda iştirakçılar "Son döyüş" filmi izləyiblər.

Bərdə Dövlət Rəsm Qalereyasında "Xocalını dünyaya tanıdaq!" adlı anım tədbiri keçirilib.

Bərdə şəhər Şəhid Ali adına 5 nömrəli tam orta məktəbin şagirdləri kompozisiya ilə çıxış ediblər. Tədbirin sonunda şəhər Bülbül adına 1 nömrəli Uşaq

Şəmkir şəhər Uşaq musiqi məktəbi tərəfindən "Şəhidlər ölmürlər!" adlı tədbir keçirilib. Məktəbin müəllim və şagirdləri şəhidlərimizə həsr olunmuş kompozisiya təqdim edib, milli ruhlu şeirlər söyləyib, mahnılar səsləndiriblər.

Lənkəran şəhər Mərkəzi Kitabxanasında "Xocalı soyqırımı əsrin ən ağır faciəsidir!" adlı tədbir keçirilib. Məktəblilər Xoca-

incəsənət məktəbindəki rəsm dərniyi üzvlərinin Xocalı faciəsinə həsr etdikləri rəsmlərə baxış olub.

Tovuz Dövlət Rəsm Qalereyasında "Xocalı unudulmaz faciədir" adlı dərnək üzvlərinin əl işlərindən ibarət rəsm sərgisi təşkil edilib.

lı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş şeirlər söyləyiblər, kitab sərgisinə baxış olub.

Cəlilabad rayon Heydər Əliyev Mərkəzində də Xocalı soyqırımının ildönümünə həsr olunan sərgi keçirilib. Cəlilabad Dövlət Rəsm Qalereyası, rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyi, Heydər Əliyev Mərkəzi və Gənclər və

idman sektorunun birgə təşkilatçılığı ilə qarşılıqlı olaraq Milli Qəhrəman Vüqar Mürsəlov adına Cəlilabad rayon Göytəpə şəhər 1 nömrəli tam orta məktəbin müəllimi Vəfa Əliyevanın şagirdlərinin əl işləri nümayiş olunub. Fərqlənən şagirdlər fəxri fərmanla təltif ediliblər.

Nizami Gəncəvi adına Masallı rayon Mədəniyyət Mərkəzinin səhnəsində Xalq teatrının aktyorları, Masallı Dövlət Regional Kollecinin müəllim və tələbələrinin iştirakı ilə "Xocalı nalesi" adlı tamaşa nümayiş olunub. Tamaşanın quruluşçu rejissoru Cəmaləddin Əliyev, səhnə tərtibatçısı Elsever Əliyev, musiqi tərtibatçısı Ruslan Zahidovdur.

Astara Dövlət Rəsm Qalereyasının təşkilatçılığı ilə şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbdə "Xocalını unutmal!" devisi altında sərgi keçirilib. Sərgidə şagirdlərin əl işləri nümayiş etdirilib.

Sumqayıt Şəhər Gənclər Kitabxanasında "Dostluq" Mədə-

niyyət evinin kollektivi və İsmət Qayıbov adına 1 nömrəli tam orta məktəbin müəllim və şagird heyətinin iştirakı ilə "Mən Xocalı-yam!" adlı xatirə gecəsi keçirilib. Şagirdlərin ifasında şeirlər səsləndirilib, kompozisiyalar nümayiş etdirilib.

Hazırladı: N.Məmmədli

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanının ailəsi ziyarət edilib

Şirvan-Salyan RMI-nin rəisi Şahin Şahbazovun iştirakı ilə Neftçala şəhər Camal İsmayilov adına Uşaq incəsənət məktəbinin kollektivi Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, baş gizir Camal İsmayilovun ailəsini ziyarət edib.

Əvvəlcə qəhrəman şəhidin məzarı ziyarət edilib, əziz xatirəsi yad olunub.

Sonra şəhidin ailəsi ilə görüş keçirilib. Qonaqlar şəhidin atası

Vidadi İsmayilova doğum günü münasibətilə təbriklərini çatdırıblar. Ziyarət zamanı C.İsmayilovun şərəfli ömür yolundan, Vətənə olan sevgisindən və döyüşlərdə göstərdiyi şücaətdən söz açılib. Qeyd edilib ki, Camal və Vətən uğrunda canını fəda edən onun kimi digər şəhidlərimiz gələcək nəsillər üçün əsl nümunədir.

Camal İsmayilov 1984-cü il iyulun 7-də Neftçala rayonunun Həsənabad qəsəbəsində anadan olub. Vətən müharibəsi zamanı oktyabrın 21-də Qubadlı istiqamətindəki döyüşlərdə şəhid olub. Ölkə başçısının müvafiq sərəncamları ilə ölümündən sonra "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adına, "Vətən uğrunda", Cəbrayıl, Füzuli və Xocavəndin azad olunmasına görə medallarına layiq görüldü.

Astaradakı muzeydə ustad jurnalist Şakir Yaqubovun xatirə guşəsi

Astara rayonunun Kakalos kəndindəki Folklor evində fəaliyyət göstərən Tarix-diyarşünaslıq muzeyində mərhum jurnalist, Əməkdar mədəniyyət işçisi Şakir Yaqubovun xatirə guşəsi açılıb. Nəcib işin təşəbbüsü muzeyin yaradıcısı, qocaman mədəniyyət işçisi Fərbiyə Şabanovadır.

Şakir Yaqubov 1951-ci il fevralın 25-də Kakalosun qonşuluğunda yerləşən Bala Şahağacı kəndində anadan olub. Ustad jurnalist "Azərbaycan gəncləri", "Kommunist" (indiki "Xalq qəzeti"), "Həyat" (indiki "Azərbaycan"), "Səhər" və "Panorama" qəzetlərində çalışıb. "Mən şahidəm ki...", "Hakim mərkəzi göstərir", "Bizim səfər haçandı?!", "Banişevski olduğu kimi", "Taleymdən keçənlər", "Yaddaşımın küncündən..." və digər kitabların müəllifidir. Bir çox yaradıcılıq mükafatlarına layiq görüldü. 2022-ci il oktyabrın 15-də əbədiyyətə qovuşub.

Bu günlərdə mərhum jurnalistin ailə üzvləri və dostları Bala Şahağacı və Kakalos kəndlərində olublar. Onlar muzeydə yaradılan xatirə guşəsinə Şakir Yaqubovun şəxsi arxivindən bir sıra sənəd və fotosəkillərin surətini təqdim ediblər.

Cəhalətə qarşı mübarizə ədib

Cəlil Məmmədquluzadənin Nəhrəm qəsəbəsindəki xatirə muzeyində "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illik təleyində öz imzası olan ictimai xadim – Cəlil Məmmədquluzadə" adlı tədbir keçirilib.

Böyük ədibin anadan olmasının 155 illiyi münasibətilə təşkil olunan tədbirdə Babək Rayon Mədəniyyət İdarəsinin müdiri Fətəli Axundzadə, "Şərq qapısı" qəzetinin əməkdaşı Fərid Əhmədov çıxış ediblər. Qeyd olunub ki, Mirzə Cəlil geriliyə və cəhalətə qarşı bərk mübarizə aparıb.

Füzuli teatrının "Yaddaş"ı İmişlidə göstərilib

Füzuli Dövlət Dram Teatrının hazırladığı A.Həsənoğlunun "Yaddaş" tamaşası İmişli rayon Mədəniyyət Mərkəzində nümayiş olunub.

Tədbirdə rayon İcra Hakimiyyətinin əməkdaşları, ictimaiyyət nümayəndələri və mədəniyyət işçiləri iştirak ediblər.

Müharibə mövzusunda həsr olunmuş tamaşada Azərbaycan əsgərinin yüksək Vətən sevgisi və parlaq Qələbəsi bədii şəkildə əks etdirilib.

Tamaşanın quruluşçu rejissoru Əməkdar artist Asif Şirinov, quruluşçu rəssamı Elinaz Balaşovadır. Rollarda Qaçaq Qarayev, İntizar Quliyeva, Sehran Xanlarov, Əli Hüseynov, Sevinc Məmmədova, Gülnar Quliyeva və başqaları çıxış ediblər.

“Külə dönmüş arzular” nümayiş olunub

Balakən rayon Mədəniyyət Mərkəzində narkomaniyaya qarşı mübarizə ilə bağlı "Sağlam gənclik, sağlam həyat, sağlam nəsil namını" layihəsi çərçivəsində "Külə dönmüş arzular" tamaşası nümayiş olunub. Pakizə Hüseynova və Mirzəağa Məmmədovun ssenarisi əsasında səhnələşdirilmiş tamaşaya mərkəzin bədii rəhbəri Zöhrə Bakayeva quruluş verib.

Nümayişdən əvvəl Balakən Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə qarşı Mübarizə üzrə Rayon Komissiyasının sədri Turan Dibiroy, rayon Polis Şöbəsinin rəisi müavini polis polkovnik-leytenantı Elxan Zamanov çıxış ediblər. Narkomaniyanın fəsadlarından, bu qorxulu bəlaya qarşı aparılan mübarizə tədbirlərindən danışılıb.

Səhnə işində rolları Mədəniyyət Mərkəzinin əməkdaşları, mərkəzdə fəaliyyət göstərən könüllülər və şagirdlər ifa ediblər.

Cəbrayılda ilk yaşayış kompleksinin inşası bu il yekunlaşacaq

Cəbrayıl şəhərində ilk yaşayış kompleksinin inşası bu il yekunlaşacaq. Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin (MİDA) yaydığı məlumata görə, 33 yaşayış binasından ibarət kompleks ümumi sahəsi 7,87 hektar təşkil edir. Bu binalarda ümumilikdə 712 mənzil olacaq.

Qeyd edək ki, dördmərtəbəli və beşmərtəbəli binalarda mənzillərin 8-nin birotəqlı (sahəsi 40-50 kvadratmetr), 136-sının ikiotaqlı (55-90 kvadratmetr), 8-nin ikiotaqlı studio tipli

(98-100 kvadratmetr), 392-sinin üçotaqlı (90-108 kvadratmetr), 168-nin dördotaqlı (110-120 kvadratmetr) olması nəzərdə tutulur.

Altı kvartaldan ibarət kompleksdə bütün mənzillər tam təmirli olacaq, mətbəx mebeli və qaz plitəsi, su, qaz və elektrik sayğacları ilə təchiz ediləcək.

Yaşayış binaları ilə yanaşı, ərazidə park, sosial-məişət obyektləri, yeraltı və yerüstü avto-dayanacaqlar, istirahət guşələri, uşaq oyun və idman meydançıqları da istifadəyə verəcək.

Sabirabadda Baba Vəziroğlu ilə görüş

Sabirabad rayon Mədəniyyət Mərkəzinin nəzdində fəaliyyət göstərən "Hophopnoma" kitab mərkəzində Mil-Muğan RMI, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi (AYB) və başqa qurumların birgə təşkilatçılığı ilə Əməkdar incəsənət xadimi, şair, tərcüməçi, ssenarist Baba Vəziroğlu ilə görüş keçirilib.

"Günlərdən şeir" layihəsi çərçivəsində gerçəkləşən tədbirdə mədəniyyət işçiləri, ictimaiyyət nümayəndələri, gənclər və məktəblilər iştirak ediblər. Tədbirin moderatoru Ağalar Ağaməmmədov şairin həyat və yaradıcılığı barədə məlumat verib.

Baba Vəziroğlu 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı yazdığı şeirlərdən bəhs edib, "Cənab Ali Baş Komandan" şeirini söyləyib.

Görüş zamanı iştirakçıları maraqlandıran sualları cavablandırın şair eyni zamanda oxucuların xahişi ilə bir neçə şeirini səsləndirib. Onun sözlərinə bəstələnmiş mahnılar ifa edilib.

Sabirabad Rayon İcra Hakimiyyətinin birinci müavini Həsən Həsənov, Mil-Muğan RMI-nin rəisi Faiq Xudanlı, "Günlərdən şeir" layihəsinin rəhbəri, AYB-nin mətbuat katibi Xəyal Rza görüşlə bağlı təəssüratlarını bölüşüblər.

əvvəli səh. 1-də

Mərasimdə çıxış edən layihənin təsisçisi və rəhbəri, aktyor Ruslan Sabirli festivala 150 filmin təqdim edildiyini və onlardan 70-nin seçildiyini diqqətə çatdırıb. İşlər Emin Mirabdi-layevin rəhbərliyi ilə kino mütəxəssisləri Əli İsa Cəbbarov, Fəhriz Şamiyev, Sevinc Əliyeva və Orxan Ağazadədən ibarət münisflər heyəti tərəfindən dəyərləndirilib.

Sonra festivalın qalibləri mükafatlandırılıb. Tanınmış kino xadimlərinin iştirakı ilə qaliblərə mükafatlar təqdim olunub.

Festivalın “Sosial çarx” nominasiyası üzrə Məmmədli Əbilovun “Qismət” filmi I, Fikrət Gündüzlünün “Gəlincik” filmi II, Azər Kazımovun “Mənim adım autizmdir” filmi III yərə layiq görüldü.

Birinci yerin qalibinə mükafatı mədəniyyət nazirinin müavini Səadət Yusifova təqdim edib, yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıb. Bildirib ki, qalib adlar yaxın

“CINEMO” festivalının qalibləri mükafatlandırılıb

gələcəkdə Azərbaycan kinosu-nun yeni dalğasını təşkil edə-cək.

“Sənədli film” nominasiyasın-da Taleh Urfansoyun (“Urfansoy prodakşn” – Şəki) “Alovla savaşanlar”ı 1-ci, Sabir Nurullayevin “Şərqiyyə”si 2-ci, Emin Həsəno-vun “Daşların sirri” filmi 3-cü yer-ləri bölüşüblər.

“Bədii film” nominasiyasında isə birinci yeri “44 ölçü” (Dilavər Əzimov), ikinci yeri “Bayram hədiyyəsi” (Şirin Əhmədov), üçün-cü yeri “Bağlıdır-açıqdır” (Aydan Qafarova) filmləri tutub. Həmçinin festivalın yaşca ən kiçik (Səma Abdullayeva, 14 yaş, Şəki) və ən böyük (Olqə Namazov, 64 yaş, Gəncə) işti-

raqları diplomla təltif olunub-lar.

Mükafatlandırmadan sonra qalib filmlərə baxış olub və qısa bədii hissədə Bakı Xoreografiya Akademiyasının tələbələri Xalq artisti Yusif Qasimovun quruluşunda milli rəqslərimizi təqdim ediblər.

Lalə Azəri

Şam işığında “Üzüklərin əfəndisi”

Bu dəfə filarmoniyanın səhnəsində

Salon konsertləri ənənəsini dirçəldən “Mystery Ensemble”nin növbəti musiqi axşamı M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının səhnəsində gerçəkləşib. “Red Events” agentliyinin təşkilatçılığı ilə ərəşəyə gələn Şam işığında “Üzüklərin əfəndisi” adlı proqram məşhur kanadalı bəstəkar Hovard Şorun kino melodiyalarına səyahətə çevrilib.

Xatırladaq ki, bundan öncə “Mystery Ensemble”nin konserti Kamera və Orqan Musiqisi Zalında keçirilmiş və böyük maraqla qarşılanmışdı. Ansamblın üzvlərini tanınmış skripkaçı, Əməkdar artist Ceyla Seyidova bir araya gətirib.

Hovard Şor “Üzüklərin əfəndisi” kinotrilogiyası üçün yazdığı musiqilərə görə “Oskar”, “Qremmi” və “Qızıl qlobus” mükafatlarına layiq görüldü. Bu filmlərə bəstələnən saundtreklər dəfə-lərlə müxtəlif orkestrlər tərəfindən teatr zallarında səsləndirilib.

“Zəfər qanadlarında”

“Muzeydə musiqi” layihəsində növbəti konsert

Mədəniyyət Nazirliyi və Milli incəsənət Muzeyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən “Muzeydə musiqi” layihəsi çərçivəsində növbəti konsert olub.

“Zəfər qanadlarında” adlı konsert proqramı Əməkdar incəsənət xadimi Əlibala Rzayevin bədii rəhbərliyi və baş dirijoruluğu ilə Dövlət Nəfəs Alətləri Orkestri tərəfindən təqdim edilib.

Konsertdə Q.Qarayev, V.Adıgözəlov, Ə.Əliyev, İ.Ştrauss, A.Silvestr, V.Handi və digər Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının yaradıcılığına aid məşhur marş və caz musiqiləri səsləndirilib.

Böyük maraqla qarşılanan musiqi axşamı həmçinin muzeyin kolleksiyasına aid hərbi mövzulu əsərlər haqqında tematik ekskursiya ilə müşayiət edilib.

Əsrəngiz plastikası ilə stereotipləri sındırmağı bacaran məşhur amerikalı rəqqasə Aysedora Dunkanın (1877–1927) həyat və sənət həqiqətləri bu dəfə Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrının monotaməşası (rus dilində) ilə izləyicilərə təqdim olundu.

Fevralın 21-də teatrın kiçik səhnəsində keçirilən premyera maraqla qarşılandı. Tanınmış rus yazıçı-dramaturqu Zinovı Saqalovun “Aysedoranın üç həyatı” pyesi əsasında hazırlanan “Aysedora” adlı tamaşanın rejissoru və bədii redaktoru teatrın baş rejissoru Cavid İmamverdiyevdir. Səhnə əsərinin bədii rəhbəri Əməkdar incəsənət xadimi Əliqismət Lalayev, musiqi rəhbəri Əməkdar incəsənət xadimi Fəxrəddin Atayev, quruluşçu rəssamı Əməkdar rəssam Nabat Səmədova, baletmeysteri Əməkdar artist Nigar Şəhmuradova, musiqi redaktoru Nigar Süleymanovadır.

Səhnə əsərində Aysedoranın dahi rus şairi Sergey Yeseninlə, məşhur teatr xadimi Qor-don Kreç və o dövrün müəyyən görkəmli sima-ları ilə münasibətləri obrazlı şəkildə göstərilir. “Sevgi və yaradıcılıq” mövzusunun ön plana keçildiyi tamaşada Aysedora obrazını teatrın istedadlı solisti Olqa Georgiyeva canlandırır.

S.Yeseninin şeirlərinin səsləndirildiyi tamaşada dünyaşöhrətli bəstəkarlar Sergey Raxmaninov, Lüdviq van Bethoven, Frederik Şopen, Entoni Nyulli, Artur Hamilton, Lesli Brikas, Astor Piyazzolla, Corc Gerşvin, İqor Stravinski, Tomas Albinoni, İsak Şvartsın (sözleri Bulat Okudjavanın) və Xalq artisti Sərxan Sərxanın (sözləri Yuri Rubtsovun) əsərlərindən istifadə olunub.

Bir saat yarım müddətdə fərqli məkan təəssüratı yaratmaq üçün kiçik detallara üstünlük verilmişdi. Belə ki, gah hotel otağı, gah kulis, gah səhnə, gah da açıq hava təəssüratı yaratmaq üçün soyuq işıqlar, ehtiras, etiqad və azadlığı ifadə üçün boz, qırmızı geyim və sözsüz ki, Aysedoranın qatili qırmızı şərf hakim detal kimi seçilmişdi. Monitordan da istifadə edən quruluşçu müəyyən rəqs nömrələrini, az da olsa, həm də oradan çatdırdı. Beləcə, Aysedora Dunkanın həyatının müxtəlif dövrlərini öz dilindən “izlədik”.

Aktrisa sevinclə kədəri, səadətə bədbəxtliyi bir anda yaşayan Aysedoranın həyəcan və həyat dolu obrazında bizə deyir: “Yəqin anadan olanda rəqs etmişəm. Bilmirəm, özümü dərk edəndən oynayıram. Niyə, nə üçün, kimin üçün kimi uallər heç vəcra də deyildi. Atam müfisi olandan sonra biz anamla başqa şəhərə köçdük. O, yaxşı piano çalırdı. Məncə, o bizə təsəlli verirdi, keçmiş xoş günlərimizi unutmamağa qoymurdu.

Evdə yeməyə heç nə olmayanda anam pianonun arxasına keçər, Şuberti, Bethoveni ifa edərək bizi acliqdan yayındırmağa çalışardı. Biz isə şən-lənərək onun ətrafında üreyimiz istədiyi formada rəqs edərdik. Rəqs ayaqqabım olmadığından mən həmişə ayaqyalın oynayırdım. Acliğa rəqlə cavab verməyimiz bizi ruhan möhkəmləndirir, həyata hazırlayırdı. Mən o vaxtdan ayaqyalın rəqs edirəm.

Ona da, indi də başqaları kimi olmaq istəmədim. Çünki içimdə bir səs mənə daim hökm edirdi: Aysedora, dayanma, qollarını yana aç, sən azadsan, uç, pərvazlan, sənin yerin buralar deyil...”.

Biz səhnədən-səhnəyə şöhrəti çox erkən dadan, sevən, sevilən, itən, itirən, başqalarına görə zəngin, gerçəklikdə müfisi qadının uğur nərdivanlarında necə zirvəyə dirmaşmağını həyəcanla izlədik. Rejissor tamaşa-ya gətirdiyi qadının ədəbi materialdan irəli gələn həyatı təsvirinə bir az da obrazlı don biçmişdi: o, inadkar, həyat dolu və çox cəsarətli-dir. Bir anda sevdə də bilir, imtina etməyi də bacarır. Axı o, Qırmızı ulduzluların ölkə-sini – Sovet İttifaqını seçir...

Rejissor rəqqasənin SSRİ həyatına, rus şairi, özündən yaşca xeyli kiçik olan S.Yeseninlə olan sevgi macaraları və evliliyinə ayrı-ça yer vermişdi. Aktrisa sevildiyində məsəd, tərک edildiyində bir anda dünyadan qopub qırmızı şərfinə sarılan bət-bənizi solmuş qadını daha təsirli, daha inandırıcı ifadə edirdi. O, “qu quşunun son rəqsi” kimi səhnədə pərvaz edir, daxili kədərini, yorğun bədənini “dil-lə gətirərək” qolları yanına düşsənə kimi rəqs edir və işıq gələn tərəfə yol alır.

Xəfif külək qırmızı şərfini yellədikcə avtomobilin uğultusu musiqini boğur və işıqlar sö-nür. Bu dəfə monitorda qırmızı geyimli gözəl bir qadın rəqs edir. O, yorulmaq nədir bilmir. Hey yalın ayaqlarını irəli ataraq tül əlbəssəsinə azad bədənində həbs edir...

Aktrisa müəyyən mahnılarla, vokal parçaları ilə daha çox mətn və ifalara üstünlük verir. Nəticədə, təbii olaraq, biz rəqqasənin həyatına yalnız onun nəql etdiyi hadisələrin şərfi ilə “toxuna” bilirik. İkhisəssəli dramatik pyesi musiqili tamaşa ladına kökləyən rejissor aktrisanın təlatümlü həyatından detallara o qədər də girmək istəməyib. Doğrudur, tamaşaçı onun həyatının ayrı-ayrı məqamlarını – məsələn, hələ ilk zərbə kimi hotel otağında yanğın sayəsində bütün var-dövlətini, hətta rəqs geyimlərini, çətinliklə yaratdığı rəqs studiyasını, müəllim kimi tələbələrini sevgisini, onları qorumaq üçün atdığı addımları, çoxsaylı qastrollarını “görür”. Ancaq nəqli şəkildə hər dəfə keçiddən-keçidə mövzunun ruhuna uyğun vokal nömrəsi seçilsə də, fraqmentar rəqs elementindən o yana keçilmir.

Tamaşa boyu biz məşhur aktyorlar, şairlər, yazıçılar, bəstəkarlar, rəssamlar, müğənnilər, qıscası, onun həyatından keçən adamları, onlarla bağlı xatirələrini, ən dramatik məqamlara, tragikomik situasiyalara ironiya-lı baxışını, xüsusən SSRİ-ABŞ münasibətlərinə özünəməxsus münasibətini xatirələrin nəqlində izləmək imkanı da tapdıq.

Səhnə işi bir ifaçı, qadın ömrünə təsirli səyahət olsa da, rəqqasədən bəhs edən tamaşa kimi xoreografiya baxımından kasad idi. Ola bilər ki, bu da məhdud məkan, daha doğrusu, plastik həllin dar məqam və məkana sıxışdırıl-masından irəli gəlirdi. Amma bu mümkün vəziyyətdə də müəyyən maneəvirlər etmək olar-dı. Məsələn, tamaşada cəmi ikicə dəfə gözə dəyən monitorda ayrı-ayrı rəqs elementləri, teatrın balet artistlərinin ifasında daha estetik nümayişi izləyə bilərdik. Oyun zamanı səs tembrli və yüklü mətnə fokuslanan vokal artisti ara-sıra ifa etdiyi rəqs parçalarında enerji-tika və zərifiyyəti ötürə bilmədi. Bu mənada bö-yük səhnədə məkan işıqlandırması və üçün-cü-dördüncü aktlarda balet truppasının qrup və fərdi oyunu daha baxımlı alınırdı.

Bütün hallarda, ipə-sapa yatmayan Ayse-dora Dunkan dünyasına özünəməxsus baxış təqdim edən tamaşanı alqışlamaq olar.

Həmidə Nizamiqızı

Mədəniyyətimizin böyük hamisi

Ümummilli lider Heydər Əliyev böyük siyasətdə olduğu bir qərindən artıq dövrdə, doğma xalqının taleyində tarixi rol oynamaqla bərabər, mədəni irsimizin qorunması və zənginləşdirilməsi, milli incəsənətin, ədəbiyyatın inkişafı, respublikada mədəni-maarif işinin qabaqcıl səviyyədə təşkili sahəsində müstəsna xidmətlər göstərmiş.

Heydər Əliyevin mədəniyyətə diqqət və qayğısı onun dövlət xadimi kimi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində – sovet Azərbaycanına rəhbərlik etdiyi illərdə, Moskvada, SSRİ rəhbərliyində çalışdığı vaxtda və müstəqil Azərbaycana onillik prezidentliyi dövründə tarixin yaddaşına çoxsaylı səhifələrlə yazılıb. O hər zaman və hər yerdə Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi olub. Bununla bağlı illərin xronikasında-n seçmələrin dərcini davam etdiririk.

İllərin xronikasından (103)

2002-ci il 8 dekabr

Prezident Heydər Əliyev Uşaqların Beynəlxalq Televiziya və Radio Gününə həsr olunmuş şənlikdə iştirak edib.

2002-ci il 12 dekabr

Prezident Sarayında Xalq artistləri Fidan və Xuraman Qasimovaları qəbul edib.

2002-ci il 20 dekabr

Musiqi mədəniyyətimizin görkəmli nümayəndələri Fidan və Xuraman Qasimovaların yaradıcılığının 25 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimdə çıxış edib.

“...25 il ərzində Fidan xanım və Xuraman xanım Azərbaycan musiqi sənətinin, opera musiqisinin, klassik musiqi sənətinin tarixinə böyük, gözəl, qızıl səhifələr yazmışlar.

Bilirsiniz, mən bu gün bu salonda böyük qürur hissi keçirirəm. Dinləyirəm, baxıram və düşünürəm: dünyada Azərbaycan xalqı var, qədim tarixə malik olan, özü də çox zəngin tarixə malik olan Azərbaycan xalqı var. Dünyada müstəqil Azərbaycan dövləti var. Ölkəmizin gözəl təbiəti, təbii sərvətləri var, böyük iqtisadi potensialı var. Böyük intellektual potensialı var. Gözəl, zəngin mədəniyyətimiz var. Bizim müxtəlif janrlarda çox zəngin teatr tariximiz var...

Bunları düşünürkən deyirəm, ilahi, biz nə xoşbəxtlik. Ancaq bizim bu xoşbəxtliyimizi, bizim xalqın bu gözəl mədəniyyətini belə yüksək-lərə qaldıran Azərbaycanın dəyərli insanları olubdur.

...Mən Fidan xanımı hələ səhnədə olmadan görmüşdüm, tanıyırdım. Biz bu yaxınlarda görüşüb söhbət edəndə mənim xatirəmə saldı. Amma mənim foyesində gəzirdim. Bir də gördüm ki, kənarda Fidan xanıma deyəcəkdim, o, məni qabaqladı. 1970-ci illərin əvvəlləri idi. Opera teatrına getmişdim. Orada “Koroğlu” operası gedirdi və fasilə zamanı mən teatrın foyesində gəzirdim. Bir də gördüm ki, kənarda Fidan xanımın atası, anası durublar, qız da onların yanında. Tanış idim, bunlara yanaşdım, salamlaşdım. Mən dedim, Fidan, sən nə vaxt operada çıxış edəcəksən, Nigarın rolunu oynayacaqsan? O, çox təvəzökar şəkildə başını aşağı saldı. Amma mənim sözlərimdə mənə var idi. Mən bildirdim, gün gələcək ki, bəli, Fidan xanım səhnədə bizim Azərbaycan operasının ən şah əsərinin – “Koroğlu” operası-nın ən gözəl rolu olan Nigarın partiyasını ifa edəcəkdir. Biz bu gün burada ekranda Fidan xanımın “Koroğlu” operasında Nigar rolunda oxumağını gördük. Nə qədər gözəl, nə qədər mələhətli-dir, nə qədər də həqiqətən, Üzeyir Hacıbəyovun nəzərdə tutduğu Nigardır...

1937-ci ildə “Koroğlu” əsərini səhnəyə qoyanda Nigar rolunu ifa edən Azərbaycan millətindən deyildi. Siz bunu bilirsiniz. Yeni bu sənət o qə-dər çətin və o qədər də böyük iradə tələb edən sənətdir ki, o vaxt bizim Azərbaycanda belə müğənnilər tapılmırdı. Ondan xeyli müddət sonra bizim böyük aktrisəmiz Firəngiz Əhmədova bu rolu oynadı. Daha son-ra növbə Fidan xanıma çatdı. Görürsünüz, tarix böyükdür, illər çoxdur. Amma ifaçılar bir-iki-üçdür... Onları həmişə ayrıca saymaq lazımdır. Allah eləsin ki, çox olsun. Fidan xanım, Xuraman xanım indi Qərb klassik operalarının ən çətin, ən ağır partiyalarını məhərrətlə ifa edirlər. Biz bunu opera teatrımızda görmüşük. Bu gün göstəri-lən kino lentlərində də görüük. Nəhayət, bunu canlı olaraq burada Fidan xanım və Xuraman xanım öz çıxışları ilə nümayiş etdirdilər.

Beləliklə, bizim zəngin mədəniyyətimizin ən dəyərli inciləri var. Bu incilər çox deyil və çox olsa, onlar heç vaxt qiymətli olmaz. Bax, on-lardan ən dəyərliləri Fidan xanımdır, Xuraman xanımdır... Yüksək mədəniyyətli Avropa ölkələrində bu qədər yüksək ada malik olan sənətkarları hamı, doğrudan da, böyük hörmətlə qarşılayır. Bu, biz-də də olmalıdır. Biz bu mədəniyyəti yaratmalıyıq. Mən bunu təkcə Fidan xanım, Xuraman xanım haqqında demirəm. Ümumiyyətlə, mədəniyyət xadimlərinə xüsusi diqqət göstərilməlidir...

Bir sözlə, bu, bizim xalqın mədəniyyətinin nümunəsi olacaqdır. İndi biz müstəqil Azərbaycanda Qərb ölkələri ilə, Avropa ölkələri ilə integrasiya haqqında danışıraq. Integrasiya deyəndə, daha çox iqtisadi məsələləri nəzərdə tutulur. Amma bu, belə deyildir. İnteqra-siya bütün sahəni əhatə edir. O cümlədən, mədəniyyət, incəsənət, musiqi sahəsini əhatə edir...

Yenə də deyirəm, böyük Üzeyir Hacıbəyov hələ yüz il bundan qabaq bunun əsasını qoyubdur. Biz artıq on illərdir ki, öz musiqimizə, mədə-niyyətimizə görə Avropa səviyyəsindəyik. Bəlkə iqtisadiyyatda on-lardan geridəyik, amma mədəniyyətdə yox. Çünki biz onlara da, özüm-zünkülərə də baxırıq və müqayisə etmək imkanımız da var... Doğrudan da, təəssüf ki, biz vaxtilə bu işlə yaxşı məşğul ola bilməmişik. Ancaq indi məşğul olmaq lazımdır. Bunu deyərək, mən ümumiyyətlə, iste-dadı olan hər bir gəncə xüsusi münasibət göstərilməsini istəyirəm. Çünki bu istedadlardan bizim gələcəyimizin mədəniyyət xadimləri ya-ranacaqdır...”.

2002-ci il 21 dekabr

Fidan və Xuraman Qasimovaların yaradıcılığının 25 illiyinə həsr olunmuş mərasimdə iştirak etmək üçün Bakıya gəlmiş SSRİ və Azərbaycanın Xalq artistləri Müslüm Maqomayevi və onun xanımı Tamara Sinyavskyanı qəbul edib.

2002-ci il 24 dekabr

Mədəniyyət xadimlərinə fəxri adların verilməsi haqqında fərman imzalıyab.

Fərmanla “Xalq artisti” fəxri adı alanlar: Bağırzadə Məmmədbağır Məmmədli oğlu, Hüseynov Elxan Ağahüseyn oğlu, Əhmədov İlham Namiq-Kamal oğlu, Əliyeva Mədinə Vaqif qızı, Əyyubova Mə-ləx xanım Yadigar qızı, İbrahimova Səfurə Ağabala qızı, Quliyev Nu-rəddin Əzulla oğlu, Mustafayeva Laləzər Bəşir qızı, Nəmətov Azər Paşa Zəfər oğlu, Perlova İrina Aleksandrovnə.

Bundan əlavə, 41 nəfərə “Əməkdar artist”, 4 nəfərə “Əməkdar incəsənət xadimi”, 5 nəfərə “Əməkdar mədəniyyət işçisi” fəxri adları verilib.

Hazırladı: V.Orxan
(davamı var)

Mustafa Mərdanov – 130

Aktor plastikası, yaraşıqlı çöhrəsi və fərdi yaradıcılıq keyfiyyətləri ilə yaddaşlarda əbədləşən sənətkarlarımızdan biri də Xalq artisti Mustafa Mərdanov olub. Səhnədə və ekranda yaratdığı rəngarəng obrazlar qalereyası sənətlərlər tərəfindən maraqla qarşılanıb. Çünki o, obrazi, sadəcə, oynamır, onunla yaşayır, həyat verdiyi qəhrəmanlarının hisslərini ustalıqla tamaşaçıya ötürməyə çalışırdı.

Bu gün görkəmli sənətkarın anadan olmasının 130 illiyi tamam olur.

Mustafa Həşim oğlu Mərdanov 28 fevral 1894-cü ildə Cənubi Azərbaycanın Mərand şəhərində dünyaya göz açıb. Uşaq ikən ailələri Tiflisə köçür. Şəhərin mədəni mühiti onun həyata baxışlarına böyük təsir edir. Gimnaziya-da oxuya-oxuya teatra da maraq göstərir. 1910-cu ildən şəhərin müsəlman dram dərnəklərində yaxından çıxış edir. Çox keçmir, bir aktyor kimi tanınır. 1921–1922-ci illərdə Tiflis Azərbaycan Dram Teatrının direktoru işləyir. Sonra ali təhsil ardınca Rusiyaya gedir. Moskva Dövlət Teatr Sənəti İnstitutuna qəbul olunur. Təhsilini başa vurub Bakı şəhərinə gəlir. Azərbaycan Dövlət Dram Teatrında aktyor kimi fəaliyyət göstərir. Yüksək aktyorluq texnikası, obrazı qavramaq, obraza girmək bacarığı və yumşaq yumor onun sənəti üçün çox xarakterik olub.

Dövrün böyük aktyorları ilə birgə işləmək Mustafa Mərdanov üçün əsl təcrübə məktəbinə çevrilir. Abbas Mirzə Şərifzadə, Sidiqi Ruhulla, Ağasadiq Gəraybəyli, Ələsgər Ələkbərov və digər sənət korifeylərindən öyrəndikləri onun sənət yoluna işıq tutur.

Tiflis teatrında “Hacı Qara”da Kərəməli, “Yağışdan çıxdıq, yağmura düşdük”də Qəmbər kimi daha çox komik rollar oynayan M.Mərdanov Bakı teatrında daha ciddi obrazlar yaradır: “Sevil”də İmamverdi, “Hayatın dibində” əsərində Luka, “Günahsız müqəssirlər”də Şmaqa, “Hamlet”də Poloni və s.

Araşdırmalarda qeyd edilir ki, onun teatr yaradıcılığı böyük bir dövrü əhatə edib. O, Azərbaycan Dövlət Dram Teatrına gəlişi ilə milli aktyorluq sənətimizi zənginləşdirib, ona yeni çalarlar bəxş edib.

M.Mərdanov teatrda işləməklə bərabər, filmlərə çəkilməyə də dəvət olunur. İlk rolu “Bismillah” fil-

mində muzdur Qulu olub. Bu film səssiz kinomuzun dəyərli nümunələrindən sayılır. Görkəmli aktyorun kinoda ilk baş rolu “Hacı Qara” filmindəki Kərəməli idi. O, nökrə obrazını çox sənətkarlıqla oynayırdı. 1929-cu ildə “Sevil” filmində Atakişi rolu ona verilir. O, çox ciddi psixoloji vəziyyətlərlə qarşılaşırdı. Düşdüyü mühit, oğlu Balasın azğınlığı onu sarsıdır. Aktyor öz oyununda bu detalları bacarıqla təqdim edir. 1932-ci ildə kinorejissor Nikolay Şengələyə “Azərbaycanfilm”də çəkdiyi “İyirmi altı komissar” filmində M.Mərdanovu mənzəviy roluna çəkir. Bu rol kinoda epizodik olsa da, öz hərəkətləri və jestləri ilə yadda qalır.

Xarakterik obrazların bənzərsiz ifası

Səsli kino yarandıqdan sonra aktyor yeni filmlərə dəvət olunur. 1940-cı ildə “Yeni horizon” (trest müdiri), 1941-ci ildə “Səbuh” (akademiya rəisi) filmlərində maraqlı rollar oynayır. Sonra bir müddət kinoya dəvət edilmir. 1955-ci ildə “Görüş” filmində (kolxozçu), bir il sonra isə “Qara daşlar”da Dəmirov kimi çox ciddi rolda çəkilir.

Böyük sənətkarın kinomuzda ən uğurlu rollarından biri “O olmasın, bu olsun” filmindəki

liq səhnəsində Məşədi İbadla dialoqu tamaşaçıda xoş əhvali-ruhiyyə yaradır. Aktyor filmdə tamamilə özgələşir, ifası tamaşaçıların diqqətini cəmləndirir.

“Əhməd haradadır?” filmində Məhəmməd kişi rolu da onun yaradıcılığında özünəməxsus yer tutur. Bu, aktyorun ömrünün yetkin çağında yaratdığı son rollardan biridir. Bundan sonra o, 1968-ci ildə “Qanun naminə” filmində müstəntiq Murtuzov ro-

M.Mərdanov bu rolu çox təbii yaradıb. O, mənfii bir obraz olsa da, tamaşaçının diqqətini cəmləndirir.

Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafındakı xidmətləri yüksək qiymətləndirilən M.Mərdanov 1935-ci ildə “Əməkdar artist”, 1943-cü ildə “Xalq artisti” fəxri adları ilə təltif edilib. Sənətkar bir neçə il Teatr Xadimləri İttifaqının rəhbəri olub.

Mustafa Mərdanov 12 dekabr 1968-ci ildə, 74 yaşında vəfat edib. Qeyd edək ki, görkəmli sənətkarın hələ sağ ikən “50

“intelligent” Həsən bəydir. Bu obraz onun yeni aktyorluq keyfiyyətlərini üzə çıxarır. Sənətkar filmdəki çox güclü aktyor ansamblı içərisində öz ifa tərzini seçilir. Xüsusilə, qonaq-

luna çəkilir. Filmə müstəntiq Murtuzov çox böyük səylə Məhəmməd qisas almağa çalışır. Çünki bu rüşvətxor müstəntiqin əməllərinə Mehmanın gəlişi ilə son qoyulur. Doğrudan da,

il Azərbaycan səhnəsində xatirələrim” kitabı 1959-cu ildə işıq üzünə görüb. 1973-cü ildə “Mənim müasirlərim” adlı xatirə kitabı nəşr edilib.

Savalan Fərəcov

Dünyashöhrətli violonçelist Mstislav Rostropoviç deyirdi ki, atam mənim ilk müəllimim və dostumdur. 7 yaşında violonçeldə ifaya başladığıma baxmayaraq, mən onun dərslərini ömrüm boyu xatırlayıram, mən ifa etməyə tənbəllik edirdim, daha çox atamın ifasını dinləməyi xoşlayırdım. O hərtərəfli musiqçi idi...

Görkəmli violonçel ifaçısı, di-rijor, pedaqoq Saratov və Azərbaycan konservatoriyalarının professoru Leopold Rostropoviç anadan olmasının 132-ci ildönümündə yad edirik.

Leopold Rostropoviç 1892-ci il fevralın 26-da Voronejdə anadan olmuşdu. Atası Vitold Rostropoviç Peterburq Konservatoriyasında təhsil almış və Voronejdə işləməyə gələn istedadlı musiqçi idi. Leopold kiçik yaşlarından atasından fortepianoda ifa etməyin, musiqi bəstələməyin yollarını öyrənirdi,

lakin onun peşəkar gələcəyini violonçelist Aleksandr Lukiniçlə görüşü müəyyən etdi. Çex əsilli musiqçi, Rusiyanın musiqi sənətində aparıcı rola malik olan A.Lukiniç V.Rostropoviç ilə bir ansamblda ifa edirdi. Məşqlərdə iştirak edən Leopold violonçel alətinə heyran olur. A.Lukiniç ona violonçeldə ifa etməyi öyrətməyə başlayır.

1904-cü ildə 12 yaşlı Leopold konsertlərdə çıxış etməyə başlayır. Onun yüksək eşitmə qabiliyyəti, gözəl yaddaşı və artistizmi vardı. Əgər zalda tamaşaçılar

çox olurdusa, o daha da yaxşı ifa edirdi. 1905-ci ildə atası onu Peterburq Konservatoriyasına imtahan verməyə aparır. Leopoldun ifasına Peterburq violonçel məktəbinin rəhbəri Aleksandr Verbiłoviç qulaq asır və onu öz sinfinə götürür. Leopold fortepiano ilə də məşğul olmağı qərara alır və Anna Yesipovanın sinfinə qəbul olunur. Görkəmli pianoçu və pedaqoq olan Anna Yesipova tələbələrini xüsusi tələbkarlıqla seçməyinə baxmayaraq, Leopolda etiraz etmədi. Çünki o, təkcə violonçeldə deyil, fortepianoda da peşəkar səviyyədə ifa edirdi. L.Rostropoviç sonralar deyirdi ki, fortepiano hər bir peşəkar musiqçinin təkmilləşməsi üçün əsasdır.

Maddi vəziyyətin yaratdığı çətinliklərə görə Leopold 18 yaşından dərslər deməyə başlayır. 1910-cu ildən N.Bistrov adına Peterburq Musiqi məktəbində müəllimlik edir. Həmin il konservatoriyayı qızıl medalla bitirən L.Rostropoviç qastrol səfərlərinə çıxır. Bir çox şəhərlərdə, o cümlədən də Parisdə uğurlu çıxışı haqqında fransız və ingilis mətbuatında məlumat verilir.

“Violonçelist solist – L.Rostropoviç” başlıqlı xüsusi reklam bukleti buraxılır.

Konsert turnelərindən biri L.Rostropoviç Orenburqla bağlıdır. Buradakı konsertlərin birində o, istedadlı musiqçi Sofya Fedotova ilə tanış olur. İki gənc arasında yaranmış məhəbbət tezliklə onların ailə qurmasına səbəb olur. Saratovda qızları Veronika dünyaya gəlir.

1925-ci ilin ortalarında görkəmli bəstəkarımız Üzeyir Hacıbəyli L.Rostropoviç Bakıya, Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına (ADK) işləməyə dəvət edir. Burada violonçel sinfində dərslər deməyə başlayan L.Rostropoviç Azərbaycanda professional violonçel məktəbinin yaranmasına əvəzlənməz töhfələr verib. O, ADK-nin nəzdində ilk simli kvarteti yaradanlardan biri olub. Kvartetin üzvləri Y.Eydlin, H.Simberov, V.Adamski və L.Rostropoviç idilər. Konservatoriyada L.Rostropoviçin çoxlu tələbələri vardı. Onlardan görkəmli Azərbaycan bəstəkarı A.Zeynalının, eləcə də Ə.Kərimov, H.Veysov, Ə.Daşdəmirov, Q.Krupkinin və başqalarının adlarını çəkmək olar.

Həyat yoldaşı, gözəl pianoçu Sofya Nikolayevna da 1929-1931-ci illərdə ADK-da Forte-piano fakültəsində dərslər deyib. Bakıda yaşadığı dövrü L. Rostropoviç həyatının ən maraqlı illəri hesab edib. Qeyd edək ki, o ilk dəfə Bakıda 1914-1916-cı illərdə olmuş, burada konsertlərlə yanaşı, xüsusi dərslər də vermişdi. 1927-ci il martın 27-də Rostropoviçin oğlu Mstislav Rostropoviç dünyaya gəlir. Evdə olan musiqi ab-havası, S.Fedotova və L.Rostropoviçin gözəl ifası

Mstislavın hələ kiçik yaşlarından musiqini sevməsinə səbəb olur. Uşaqlarının daha da yaxşı musiqi təhsili alması fikri ilə Rostropoviç ailəsi 1931-ci ildə Bakıdan Moskvaya köçür. Orada L.Rostropoviç tez-tez konsertlər verir və Qnesinlər adına Musiqi liseyində dərslər deyir.

Müharibə başlayanda (1941) ailəsi ilə birlikdə Orenburqa köçür. 1942-ci ildə Leopold ağır xəstələnir. Müharibə səbəbi ilə dərman tapılmadığına görə ürək xəstəliyini müalicə etmək mümkün deyildi. Öləcəyini hiss edən Leopold həyat yoldaşına və uşaqlarına vəsiyyəti açıqlayır. O, ailəsinə nə qədər maddi çətinlik yaşasa da violonçel və royali satmağı, Slavanın S.Kozolupovdan violonçel dərsləri almasını tapşırır. Leopold Rostropoviç 31 iyul 1942-ci ildə Orenburqda ürək tutmasından vəfat edir...

Azərbaycan musiqi sənəti tarixində mühüm töhfələri olan Rostropoviçlərin xatirəsi onların Bakıdakı evində 2002-ci ildə açılan muzeydə yaşadıllar.

Rəhima Həsənova
L. və M.Rostropoviçlərin
Ev-Muzeyinin elmi işçi

Muğam sənətinin tədqiqatçısı
Gülhüseyn Kazımlı vəfat edib

Muğam sənətinin tanınmış tədqiqatçısı, şair, publisist, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Gülhüseyn Kazımlı fevralın 24-də, 74 yaşında vəfat edib.

Gülhüseyn Mərdan oğlu Kazımlı 4 fevral 1950-ci ildə Cəbrayıl rayonunun Kavdar kəndində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji İnstitutunun (indiki ADPU) Filologiya fakültəsində oxuyub, Moskvadakı İctimai Elmlər Akademiyasında mədəniyyət tarixi və mədəniyyət nəzəriyyəsi üzrə təhsil alıb.

1973–1981-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsində redaktor, daha sonra dövlət qulluğunda, o cümlədən Nazirlər Kabinetinin İşlər İdarəsində, Daşınmaz Əmlakın Dövlət Resyestri Xidmətində məsul vəzifələrdə işləyib.

Azərbaycan Yazıçılar Birliyi və Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü olan Gülhüseyn Kazımlının 20-yə yaxın kitabı işıq üzünə görüb. “Vətən sevgisi” (1978), “Yollarda ömür” (1981), “Mənə inan” (1983), “İnsanın dərk” (1995), “Ümid yeri” (2003), “Heydər Əliyevin yadigarları” (2004), son illərdə Beynəlxalq Muğam Mərkəzi (BMM) tərəfindən nəşr olunan “Bülbülcan”, “Salam, Məşədi”, “Kor Əhəd” və başqa kitabların müəllifidir.

Bədii yaradıcılıqla da məşğul olan G.Kazımlının şeirlərinə görkəmli bəstəkarlar Şəfiqə Axundova, Azər Rzaev, Oqtay Rəcəbov, Əfsər Cavanşirov, Nəriman Məmmədov musiqilər yazıblar. Həmin mahnıları Baba Mirzəyev, İlhamə Quliyeva, Flora Kərimova, Oqtay Ağayev kimi sevilən sənətkarlar ifa ediblər.

O, eyni zamanda görkəmli xanəndələr, mədəniyyət xadimləri haqqında tədqiqat əsərlərinin müəllifidir. Ömrünün son illərini BMM-də muğam sənətinin təbliği ilə bağlı layihələrə həsr edən G.Kazımlı görkəmli xanəndələr Bülbülcan, Seyid Şuşinski, Hacıbaba Hüseynov, Şövkət Ələkbərova, Həqiqət Rzaeva, məşhur qarmon ifaçıları Kor Əhəd, Teyyub Dəmirov və digər sənətkarların həyat və yaradıcılığına həsr olunan musiqili gecələrin təşkilində xüsusi rol oynayıb. BMM-in böyük maraqla izlənilən “Unudulmayanlar” və “Deyirmi masa” layihələrinin koordinatoru idi.

Gülhüseyn Kazımlının xatirəsi onu tanıyanların qəlbində yaşayacaq. Allah rəhmət eləsin.

*Mən bu həyat yollarında
İlkin addım atıram.
Günlər keçir, əməlimlə
Mən arzuma çatıram.*

Bu misralar Xalq şairi Fikrət Qocaya məxsusdur. Bəstəkar Adil Bəbirov bu sözlərə və Fikrət Qocanın bir neçə başqa şeirinə mahnılar yazıb. Bu mahnılar bir çox müğənnilərin ifasında dillər əzbəri olub.

Şeirdə qeyd olunduğu kimi hər bir insan addım atdığı həyat yolunda əməlləri ilə arzusuna çatır. Arzulara isə heç də asanlıqla çatmaq olmur. Enişli-yoxuşlu yollarla keçən ömür yaradıcı insan üçün keçməkeşli olsa da, maraqlı və sevincidir. Belə maraqlı yaradıcılıq yolu keçmiş unudulmaz bəstəkarımız, Əməkdar incəsənət xadimi Adil Bəbirovun bu il anadan olmasının 90 illiyidir.

Adil Musa oğlu Bəbirov 1934-cü il fevralın 15-də Bakıda anadan olub. Musiqi təhsilini tar sinfində alan gənc istedadlı ilə ətrafdakılardan seçildi. Daha sonra təhsilini A.Zeynalı adına Bakı Musiqi Texnikumunda tanınmış tarzen Əhməd Bakıxanovun sinfində davam etdirir. 1954-cü ildə texnikumu bitirir və elə həmin ildə də Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının Bəstəkarlıq fakültəsinə daxil olur.

Sonralar tələbəlik illərindən bəhs edərkən müəllimləri haqqında xoş xatirələrlə söz açardı: “Mən ilk bəstəkarlıq dərslərini Əşrəf Abbasovdan almağa başladım. Əşrəf müəllim konservatoriyanın rektoru idi, həm də bəstəkarlıq kafedrasında çalışırdı. Sonra o, mənə təhsilimi Qara Qarayevin sinfində davam etməyimi məsləhət gördü. Mən Qara Qarayevin rəhbərliyi ilə 5-ci kursa qədər bir çox əsərlərini yazdım, lakin səhətimlə əlaqədar son kursdan getməli oldum. Yalnız bir xeyli müddət sonra, 1978-ci ildə konservatoriyaya yenidən qayıdıb, simfonik əsərlə təhsilimi bitirərək diplomumu aldım”.

Bu xatirədən belli olur ki, həqiqətən də, sənət yolu çox enişli-yoxuşludur. Amma sənətdə də hər bir insan ömrünə düşən qismət də vardır. Bəstəkar olmaq niyyəti ilə yaşayan Adil Bəbirov hər çətinlikdən keçərək bu sənətə peşəkarlıqla nail oldu və musiqinin müxtəlif janrlarına müraciət etdi.

Musiqilərdə əbədləşən ömür

Soldan: Aqşin Əlizadə, Xeyyam Mirzəzadə və Adil Bəbirov

Onun yaradıcılıq irsi rəngarəngdir. Forte-piano üçün preludlər, variasiyalar, skripka üçün sonata, violonçel və fortepiano üçün pyeslər, romans və mahnılar, filmlərə, teatr tamaşalarına (S.Vurğunun “İnsan”, B.Vahabzadənin “İz qalır”) yazılmış musiqilər, “Yer tutanlar” musiqili, konsert pyes, kamera orkestri üçün 5 pyes, balet süitəsi, Azərbaycan xalq mahnılarının işləmələri və s.

Bəstəkarın 1966-cı ildə nəşr olunan fortepiano üçün sonatası, eləcə də 4 mahnıdan ibarət (“Mən anayam”, “İlk addımlar”, “Yollar”, “Xoşbəxt olsunlar”) not məcmuəsi (1968), “Azərbaycan bəstəkarlarının pyesləri” adlı fortepiano məcmuəsi (1975) özünəməxsusluğu ilə seçilir.

Adil Bəbirovun yaradıcılığında 1980-ci ildə yazdığı estrada üçün 1 hissəli konsert-pyesi də böyük maraqla qarşılanmışdı. Konsertin ritm və intonasiyalı bir qədər caz musiqisinə xas olan elementləri özündə bürüzə verir. Bu əsərlər peşəkar ifaçıların repertuarlarında xüsusi yer alıb.

O, mahnı janrında da dəyərli nümunələr yaradıb. Qeyri-adi melodizmi ilə fərqlənən mahnıları Ş.Ələkbərova, O.Ağayev, Y.Səfərov, Y.Rzazadə, E.Rəhimova, A.İslamzadə, M.Əhmədov kimi müğənnilərimizin ifasında “qızıl fond”a daxil olub. “Oyan”, “Bilirsən özün”, “Tələyin olar”, “Görüşə gəl”, “Çiçək açar ömrümüz”, “Ana laylası”, “İncitmə məni”, “El üçün”, “Özünə apar”, “Ceyran baxışlı yar”, “Bənövşə”, “Salam olsun”, “Ey Vətən”, “Yurd yeri” mahnıları gözəl sənət inciləridir. Bu mahnılar B.Vahabzadə, F.Qoca, V.Səmədoğlu, V.Həsənbəy və başqa şairlərin şeirlərinə bəstələnib.

Adil Bəbirov yaradıcılığında iri janrlı əsərlərə də müraciət edib. 1982-ci ildə “Yer tutanlar” musiqili Musiqili Komediya Teatrında səhnəyə qoyulmuş, “Melodiya” səsyzma firması tərəfindən 2 valdan ibarət alboma yazılmışdı.

Bəstəkar kino musiqisi sahəsində də məhsuldar çalışıb. Sənədi televiziya və cizgi filmlərinə (“Oxu tar”, “Sevinc”, “Azərbaycan ipəyi”, “Pence... qulaq... palaz... tikan”, “Sağ ol, dostum” və s.) filmlərini sadalamaq olar.

Adil Bəbirov hələ gənc yaşlarından təhsillə paralel olaraq, televiziya və radioda səs rejissoru, sonralar isə musiqi verilişləri baş redaktoru kimi fəaliyyət göstərib.

2000-ci ildə Adil Bəbirov Kanadanın Toronto şəhərinə köçüb və 26 sentyabr 2021-ci ildə orada dünyasını dəyişib.

Hər bir yaradıcı insanı yaşadandan özündən sonra qalan əməlləridir. Sənətkarların isə əbədi ömrü həm də əsərlərində öz əksini tapır. Bu mənada unudulmaz bəstəkarımız Adil Bəbirov da öz əsərlərinin sayəsində daim yaşayacaq. Çünki onun musiqisi yaddaqalan və gözəl melodiyalardan rişənlir. Bu əsərlər daim bəstəkarı xatırladacaq.

Ruhu şad olsun.

Fidan Nəsirova-Əhmədova
Ü.Hacıbəyli adına BMA-nın elmi
laboratoriyasının əməkdaşı

Bu il böyük yazı və dramaturq Cəfər Cabbarlının (1899–1934) anadan olmasının 125 ildir. Müşahibimiz Cabbarlının tanınmış tədqiqatçısı, AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat İnstitutunun baş elmi işçisi, filologiya üzrə elmlər doktoru, professor Asif Rüstəmlidir. 2024-cü il Asif müəllim üçün də əlamətdardır – 70 illiyini qeyd edir. Asif Rüstəmlı 1954-cü il fevralın 16-da Ağcabədi rayonunun Qiyaməddinli kəndində anadan olub. Azərbaycan Dövlət Universitetini (indiki BDU) bitirib. 15 kitabın, 350-dən çox elmi, publisistik məqalənin müəllifidir. Araşdırmalarının əsas istiqamətini cabbarlışünaslıq təşkil edir. C.Cabbarlının kitablarına salınmamış 6 pyesini, 4 hekayəsini, 30-dək lirik və satirik şeirini, 60 ədəbi-tənqidi məqaləsini ilk dəfə toplayıb, ərəb qrafika-sından transliterasiya və tərtib edib, ön söz, qeydlər və şərhlər yazaraq “Ədirnə fəthi” adı ilə 1996-cı ildə çap etdirib.

– Asif müəllim, 70 illik yubileyiniz münasibətilə təbrik edirik! Necə oldu elmi-tədqiqat işinə maraq göstərdiniz?

– Təbrikə görə çox sağ olun. Orta təhsilimi bitirib ali məktəbə hazırlaşdım. Oxuduğum kitablara nəzər yetirdikdə gördüm ki, bəzən eyni əsər fərqli müəlliflərə aid edilir. Bəs, görəsən, əslində, əsərin müəllifi kimdir? Məhz bu tip suallar məni arxivlərə apardı. Beləliklə, bu ziddiyyətləri aradan qaldırmaq üçün tədqiqatlara başladım. Onu da qeyd edirəm ki, Cabbarlı mənim ilk tədqiqat sahəm deyildi. Ədəbiyyat İnstitutunda işlədiyim ilk vaxtlarda molla-nəsrəddinçi şair “Bayram-əli Abbaszadənin həyat və yaradıcılığı” mövzusunda namizadlıq işi (fəlsəfə doktorluğu dissertasiyası – red.) götürdüm. Doğrudur, o dövrdə tanınmış alimlərimiz mənə məsləhət gö-rürdülər ki, bu mövzunun çərçivəsi çox darıdır, namizədlik işinin tələblərinə cavab verə biləcək nəticə ortaya qoya bilməyəcəksən. Ancaq mən yenə də bu mövzu üzərində ısrar etdim. Beləliklə, çox maraqlı bir monografiya alındı. Monoqrafiyanın maraqlı alınmasının səbəbi orada gizli imzaların üzə çıxarılması idi. Mənə görə, bu dissertasiya işi mətnşünaslıq baxımından da dəyərlidir.

Tələbələrimin xoş sorğunu eşidəndə sevincimin həddi-hüdudu olmur

– Pedaqoji fəaliyyətiniz də elə bu sahə ilə bağlıdır...

– Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində kafedra müdiri işləyən yaxın dostum, professor Nizaməddin Şəm-sizadə 1996-cı ildə məni bu təhsil ocağında mətnşünaslıqdan dərs deməyə dəvət etdi. Mən də böyük məmnuniyyətlə bu təklifi qəbul etdim. Həmin ildən 2019-cu ilə qədər Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində işlədim. Fəxr edərim ki, tələbələrimdən bir qismi elmi yolu seçdilər. Onların içərisində elmlər və fəlsəfə doktorları var. Bu gün dövlət qulluğunda, mədəniyyət sahəsində çalışan tələbələrım var ki, onların xoş sorğunu eşidəndə sevincimin həddi-hüdudu olmur.

– Bildiyim qədər, bir müddət nəşir kimi də fəaliyyət göstərmisiniz. Nə eəcə bu sahədə işlərinizi davam etdirmədiniz?

– Bəli, vaxtilə “Ozan” nəşriyyatını təsis etmişdim. Çox dəyərli nəşrlərimiz oldu. Ancaq həm pedaqoji, həm də elmi fəaliyyətimlə əlaqədar nəşriyyatdakı işimi davam etdirə bilmədim. 2009-cu ildə fəaliyyəti dayandırıldı.

– Ssenariləriniz əsasında bir sıra sənədli filmlər də çəkilib...

– Cümhuriyyətin ideoloqlarından biri, publisist, dramaturq, tərcüməçi Mirzə Bala Məmməd-zadənin həyat və fəaliyyətinə həsr edilən “İstiqlal fədaisi” adlı sənədli film ssenarim əsasında çəkildi. Filmin bəzi hissələri onun doğulduğu Zirə qəsəbəsində lentə alındı. Orada M.B.Məmməd-zadənin qohumları ilə görüşdüm, həftə onun doğulduğu evi də çəkdi. Ssenarim əsasında çəkilən digər bir sənədli film Gənclər və İdman Nazirliyinin sifarişçisi olduğu “Bir kərə yüksələn bayraq. Azərbaycan Cümhuriyyəti – 100” adlı ekran işidir.

Cabbarlının mədəniyyətimizdəki izləri əslirə sonra da xatırlanacaq

– İndi isə gələcək əsas elmi-tədqiqat sahənizə – Cəfər Cabbarlı mövzusunə. Onun Azərbaycan ədəbiyyatı və mədəniyyətində yerini necə xarakterizə edərdiniz?

– Cəfər Cabbarlı həm çar Rusiyası, həm Cümhuriyyət, həm də sovetlər dövründə yaşayıb-yaradıb. Biz əgər onun əsərlərinin daxili rəmzi əlaqələrini nəzərdən

“Ədəbi məhkəmələr” repressiyalara zəmin oldumu?

– Onun rəhbərliyi ilə təşkil edilmiş “ədəbi məhkəmələr”in Azərbaycan ədəbiyyatı tarixində yerini necə görürsünüz? Bu müzakirələr barədə fərqli düşüncələr də var.

– Bəzi həmkarlarım belə hesab edirlər ki, “ədəbi məhkəmələr” ədəbi, sənətkarı gözənd salmaq, ifşa etmək məqsədilə yaradılırdı. Ancaq mən onlardan fərqli düşünürəm. “Ədəbi məhkəmələr”in üzv-

ləri istəyirdilər ki, əsərin disputunu, müzakirəsini elə keçirsinlər ki, buna savadlı insanlarla yanaşı, fəhlə də maraqla qulaq assın. Əslində, “ədəbi məhkəmə”, adından da göründüyü kimi, “ədəbi mübahisələr” mərkəzi idi. Mən belə hesab edirəm ki, bu müzakirənin son dərəcə o dövr üçün tamam fərqli və yeni bir variantı idi. Yeni əsərin həm güclü, müsbət tərəfi, həm də mənfi və zəif tərəfi bu “məhkəmə”lərdə üzə çıxarılırdı. Məsələn, ilk “ədəbi məhkəmə”si olan əsərlərdən biri Hüseyn Cavidin “Şeyx Sənan” əsəridir. “Şeyx Sənan”da Cabbarlı özü də gənc bir dramaturq olaraq

yət dövründə yazıb. Əsər 1918-ci ilin mart soyqırımına, xüsusilə, Şamaxıda və Bakıda baş verən o qanlı hadisələrə həsr edilib. Onun bu dövrdə yazdığı “Sevimli ölkəm” şeiri bu gün də dillər əzbəridir. Bildiyiniz kimi, Asəf Zeynallı həmin şeirə “Ölkəm” romansını bəstələyib. Ümumiyyətlə, C.Cabbarlının əsərlərinin böyük əksəriyyəti sonvət dövründə çap olunmadı. Ona görə ki, həmin əsərlər bizim milli istiqlalımızla bağlı idi. 1991-ci ildə müstəqilliyimizi bərpa etdikdən sonra o əsərləri toplayıb nəşr etdirdik.

“Cəfər Cabbarlı yaşasaydı, repressiyadan kənarda qala bilərdi...”

Asif Rüstəmlı: “Cabbarlı 1929-cu ildə Şuşada olmuş, orada Pedaqoji Texnikumun tələbələri ilə görüşmüşdü”

“müddəyi-ümumi” irəli sürən qi-yafəsində (ittihamçı – red.) çıxış etmişdi. Cabbarlının “Şeyx Sənan” əsərinin müzakirəsindəki çıxışını ilk dəfə mən 1996-cı ildə “Ədirnə fəthi” kitabında çap etdirmişəm. Mən o çıxışı oxuduqdan sonra bir daha Hüseyn Cavidin “Şeyx Sənan” əsərində Cabbarlının irad tutduğu meqamlara baxdım. Bu iradların heç biri əsərdə qalmamışdı. Deməli, Cavid o iradları qəbul edərək əsərində düzəlişlər etmişdi.

Bundan başqa, Cabbarlının “Aydın”, “Almaz” əsərləri də “ədəbi məhkəmə”də müzakirə edilmişdi. Doğrudur, xatirələrdən, Cabbarlının münasibətlərindən hiss olunur ki, o bu cür təhlildən, müzakirədən narazı qalıb. Nəticə olaraq, düşünürəm ki, XX əsrin 20-ci illərində, 30-cu illərin əvvəllərində “ədəbi məhkəmələr” deyilən, əslində isə “ədəbi mübahisələr”dən ibarət olan həmin dövrün əsərlərinin təhlili və müzakirəsi ədəbiyyatımıza təsir etdi. Çünki əsl sənətkarlarla yanaşı, o dövrdə çox zəif şairlər, yazıçılar, dramaturqlar da var idi ki, onlar üçün bu “ədəbi məhkəmələr” həm də bir məktəb idi.

– Həmin “məhkəmələr” sonrakı illərdə ədiblərimizin repressiya burulğanına düşməyinə müəyyən dərəcədə təkan vermişdimi?

Cümhuriyyətin süquluna qədər Rəsulzadə ilə Cabbarlının çox yaxın, mehriban dostluq və yaradıcılıq əlaqələri olub. Rəsulzadə mühacirətdə gedəndən sonra da yazığının fəaliyyətini, əsərlərini təhlil edir, çox yüksək qiymətləndirirdi.

– Mənim fikrim repressiya dövrünü tədqiq edənlərin fikirlərindən tamamilə fərqlidir. Elə düşünürəm ki, “ədəbi məhkəmələr” bərbəşə həmin yazıçılarımızı repressiyaya təhvil verdi. Çünki mən həm repressiyanı, həm “ədəbi məhkəmələr” dövrünü arxiv materialları əsasında araşdırmışam. Repressiya siyasi sifariş idi. Bizdə olan “ədəbi məhkəmə” Özbəkistanda da vardı mı? Xeyr. Qazaxıstanda da vardı mı? Xeyr. Bəs onlarda niyə görkəmli insanlar, sənətkarlar repressiya olundu, güllələndi? Repressiya savadlı insanları aradan qaldırmaq və kütləni asan idarə etmək üçün o dövrkü rejimin siyasəti idi. Ona görə də hesab edirəm ki, “ədəbi məhkəmələr”lə repressiyanı əlaqələndirmək düzgün deyil. “Ədəbi məhkəmələr”in əvvəldən-axıracan məramı müəllifi, sənətkarı, şair, yazıçı və dramaturqu yox, əsəri təhlil etmək, onun zəif və güclü cəhətlərini göstərmək idi. Bu, repressiya üçün hazırlıq deyildi...

– Cabbarlının Cümhuriyyət dövrü fəaliyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

– Mənə elə gəlir ki, Cümhuriyyət illəri Cabbarlı yaradıcılığının məhsuldar dövrüdür. Cabbarlı həmin dövrdə çox sanballı əsərlər yaratdı. Bunlara “Aydın”, “Bakı müharibəsi” əsərlərini misal göstərə bilərəm. O həmin dövrdə bir sıra hekayələr də yazmışdı. Məsələn, “Parapetdən Şamaxı yoluna qədər” satirik əsəri o dövrdə “Azərbaycan” qəzetində rus dilində dərc olunmuşdu. İlk dəfə o əsəri də 1996-cı ildə çıxan “Ədirnə fəthi” kitabına daxil etdim. Cabbarlının “Əhməd və Qumru” hekayəsini də Cümhuri-

Rəsulzadə Cabbarlının fəaliyyətinə böyük dəyər verirdi

– Mənbələr görkəmli ədiblə Rəsulzadənin münasibətləri barədə nə deyir?

– Sənədlərə əsasən deyə bilərik ki, Cabbarlı ilə Rəsulzadənin dostluğu 1917-ci ildən başlayıb. 1917-ci il yanvarın 4-də Rəsulzadənin rəhbərliyi ilə “Ədiblər və mühərrirlər cəmiyyəti” adlı bir təşkilat yaradıldı. Bu cəmiyyət iki il yaşadı. Cəmiyyətdən qalan ən böyük iz “Qardaş köməyi” adlı ədəbi toplu oldu. Həmin toplunu tərtib edən və ön söz yazan Rəsulzadə idi. Topluda Cabbarlının “Qürub çağı bir yetim” şeiri də çap olunmuşdu. Cümhuriyyətin süqutuna qədər onların çox yaxın, mehriban dostluq və yaradıcılıq əlaqələri olub. Bu yaradıcılıq əlaqələri həm də onunla bağlı idi ki, artıq mühacirətdə gedəndən sonra Rəsulzadə Cabbarlının Azərbaycan-dakı fəaliyyətini, əsərlərini həm təhlil edirdi, həm də çox yüksək qiymətləndirirdi. Bunlar da onu deməyə əsas verir ki, onların sırf insani dostluq münasibətlərindən əlavə, həm də bir yaradıcılıq əlaqələri var idi.

– Cabbarlının 125 illiyi münasibətilə hansı yeniliklər, layihələr olacaq?

– 2015-ci ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyində Cəfər Cabbarlı komissiyasının sədriyəm. Ədibin yubileyi ilə bağlı Yazıçılar Birliyi tərəfindən Mədəniyyət Nazirliyinə məktub ünvanlanıb. Nəticəsini gözləyirik. İl ərzində Cabbarlı ilə bağlı özüm bir neçə kitab çap etdirməyi nəzərdə tutmuşam. Ədibin həyat yoldaşı Sona xanım Cabbarlının onun haqqında yığıb tərtib etdiyi xatirələr-dən əlavə yeni xatirələr də toplanmış. İstəyirik ki, bunların hamısını birlikdə çap edərik. Dramaturqla bağlı çoxsaylı elmi məqalələrim var, onları da toplayıb kitab halında nəşr etdirməyi planlaşdırırıq. Bundan əlavə, Cabbarlının hekayələri ilə bağlı Türkiyədə Seda Arıkan və Süleyman Kaan Yalçının bir yerdə hazırladığı monografiya var. Həmin kitabı da türkcədən azərbaycan-caya uyğunlaşdırıb nəşr etdirməyi düşünürük.

Cabbarlı haqqında Xəlx yazıçısı Anarın Mədəniyyət Nazirliyinə təqdim etdiyi bir kinossenarisi var. Çox istəyirdik ki, Anar müəllimin həmin ssenarisi əsasında Cabbarlı haqqında film çəkilsin.

Həmçinin arzumuz budur ki, yazığının 125 illik yubileyini Şuşada keçirək. Çünki Cabbarlı 1929-cu ildə Şuşada olmuş, orada Pedaqoji Texnikumun tələbələri ilə görüşmüşdü. Hesab edirəm ki, ədibin 125 illiyi Şuşada qeyd edilsə, onun ruhu da şad olar. Ümumiyyətlə, yubileyə bağlı Bakıda, Xızıda və ali məktəblərdə çoxsaylı tədbirlər nəzərdə tutulub.

– Son olaraq gələcək planlarınıza haqqında məlumat verərdiniz...

– Hazırda pedaqoq, ictimai xadim Cəmo bəy Cəbrayılbaýlının həyatı və bədii yaradıcılığı mövzusunda monografiya üzərində işləyirəm. Monoqrafiyanın böyük bir hissəsi artıq bitib. Güman edirəm ki, onun həyat və yaradıcılığı müasir oxucularımız üçün çox maraqlı olacaq. Bundan əlavə, son on ildə çap etdirdiyim, müxtəlif mətbuat orqanlarında çıxan məqalələrimi seçib “Cümhuriyyət məfkurəsi” adı ilə çap etdirəcəyəm.

Nurəddin Məmmədli

28 fevral 1894 – Xəlx artisti Mustafa Həşim oğlu Mərdanov (1894 – 28.12.1968) Cənubi Azərbaycanın Mərənd şəhərində doğulub. Tiflisdə Azərbaycan teatrında, Bakıda Akademik Milli Dram Teatrında çalışıb. “O olmasın, bu olsun”, “Əhməd haradadır?”, “Qanun naminə” və s. filmlərdə çəkilib. Azərbaycan Teatr Cəmiyyətinə rəhbərlik edib.

28 fevral 1908 – Tanınmış türkoloq, filologiya elmləri doktoru Hədi İsmayıl oğlu Mirzəzadə (1908-1965) Bakıda anadan olub.

28 fevral 1911 – Bakıda Opera Teatrının (indiki Akademik Opera və Balet Teatrı) açılışı olub. Açılış gecəsində M.Musorqskinin “Boris Qodunov” operası oynanıb. 1928-ci ildə sənət ocağı Dövlət Böyük Opera Teatrı, 1934-cü ildə M.F.Axundzadə adına Böyük Opera və Balet Teatrı adlandırılıb.

28 fevral 1918 – Xəlx artisti Sofiya Bəşir qızı Bəsirzadə (Vəzirova; 1918 – 4.1.2000) Kazan şəhərində doğulub. 1938-ci ildən Akademik Dram Teatrının aktisası olub, 1993-cü ildən Bakı Bələdiyyə Teatrında çalışıb. “Şərikli çörək”, “Romeo mənim qonşumdur”, “Yol əhvalatı” və s. filmlərdə çəkilib.

28 fevral 1940 – Əməkdar incəsənət xadimi, rəssam Kamal Əhməd oğlu Əhmədov (1940 – 29.11.1994) anadan olub. Çoxqıvrılıq tabloları, portretlər, mənzərə və natürrəmlər, abstrakt kompozisiyaların müəllifidir.

28 fevral 1942 – Tanınmış şair, publisist, tərcüməçi Səyavuş Əli oğlu Sərxanlı (1942 – 1.7.2005) Şəmkir rayonunun Sərxan kəndində anadan olub.

28 fevral 1944 – Əməkdar artist, tanınmış müğənni Nəzakət Əli qızı Məmmədova (1944 – 21.10.1980) Gəncə şəhərində doğulub. Opera və Balet Teatrının solisti olub.

28 fevral 2014 – Prezident İlham Əliyev tanınmış inşaatçı, dövlət xadimi, SSRİ Dövlət mükafatı laureatı Əliş Ləmbəranskinin 100 illik yubileyi haqqında sərəncam imzalayıb.

29 fevral 2020 – Xəlx artisti Ağaxan Əli oğlu Salmanlı (29.10.1941 – 2020) vəfat edib. Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının aktyoru olub. Televiziya tamaşalarında çəkilib. Uşaqlar üçün pyeslərin müəllifidir, bir neçə tamaşaya quruluş verib.

1 mart 1947 – Əməkdar artist Novruz Yaqub oğlu Əliyev (Novruz Qartal; 1947 – 8.1.2022) anadan olub. Akademik Musiqili Teatrın aktyoru olub, filmlərə çəkilib.

1 mart 1947 – Əməkdar mədəniyyət işçisi, səs operatoru Əsəd Fərrux oğlu Əsədov (1947 – 23.9.2023) anadan olub. “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında baş mühəndis işləyib, “Mozalan” satirik kinojurnalında fəaliyyət göstərib.

1 mart 1952 – Əməkdar incəsənət xadimi, kinoşünas, kinodramaturq Aydın Ərşad oğlu Dadaşov (1952 – 15.3.2017) Ağdamda doğulub. Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin professoru olub.

1 mart 2010 – Prezident İlham Əliyev Gəncə Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu ərazisindəki “İmamzadə” kompleksinin bərpası ilə əlaqədar tədbirlər haqqında sərəncam imzalayıb. Kompleksin açılışı 2016-cı ilin 17 fevralında keçirilib.

1 mart 2013 – Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda peşəkar milli teatrın yaradılmasının 140 illiyi və Azərbaycan Respublikasında 10 mart – “Milli Teatr Günü”nün təsis edilməsi haqqında sərəncamlar imzalayıb.

1 mart 2013 – Prezident İlham Əliyev görkəmli teatr və kino aktyoru, Xəlx artisti Əliqası İsmayıl oğlu Ağayevin 100 illik yubileyi haqqında sərəncam imzalayıb.

Dünya

28 fevral 1892 – Müasir Türkiyə teatrının qurucularından biri, kino aktyoru və rejissoru Mühsin Ertuğrul (1892-1979) anadan olub.

28 fevral 1893 – SSRİ Xəlx artisti, kinorejissor Vsevolod Pudovkin (1893-1953) anadan olub. Kinematografiyaya dair əsərlərin müəllifidir, bir çox rejissorların (o cümlədən azərbaycanlı) müəllimi olub.

29 fevral 1792 – Görkəmli italyan bəstəkarı Coakkino Rossini (Gioachino Antonio Rossini; 1792–1868) anadan olub. Məşhur “Seviliya bərbəri” və 40-dək başqa operanın müəllifidir.

29 fevral 1796 – Belçikalı sosioloq, elmi statistikanın banilərindən biri Adolf Kettle (Lambert-Adolph-Jacques Quetelet; 1796–1874) anadan olub.

29 fevral 1920 – Rus opera müğənnisi, aktyor, SSRİ Xəlx artisti İvan İvanoviç Petrov (Krauze; 1920–2003) anadan olub. “Başsız atlı” filminə Zeb Stamp rolunda çəkilib.

1 mart 1445 – İtalyan rəssamı Sandro Botticelli (Botticelli; əsl adı – Alessandro di Mariano di Vanni Filipepi; 1445 – 17.5.1510) anadan olub. “Veneranın doğuluşu”, “Yaz” və s. əsərləri İntibah incəsənətinin məşhur nümunələridir.

1 mart 1810 – Polyak bəstəkarı və pianoçusu, romantizmin parلاق nümayəndəsi Frederik Şopen (Frederic François Chopin; 1810 – 17.10.1849) anadan olub. Vals, nokturn, ballada, sonata, polonez və digər janrlarda əsərlərin müəllifidir.

1 mart 1888 – Ukrayna yazıçısı, pedaqoq Aleksandr Sergeyeviç Makarenko (1888–1939) anadan olub. Əsərləri: “Pedaqoji poema” (roman), “30-cu ilin marşı” (povestdə müəllifin Bakıya səfəri, neftçilərin həyatı da təsvir edilib).

1 mart 1892 – Yapon yazıçısı Rünoske Akutakava (1892–1927) anadan olub.

Hazırladı: V.Orxan

“Xocalıdan danış mənə!”

Muzeylərdə anım tədbirləri

Cəfər Cabbarlı adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyinin və “İrəli” İctimai Birliyinin tərkibində fəaliyyət göstərən Mədəniyyət Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə fevralın 23-də Xocalı faciəsinin 32-ci ildönümünə həsr olunmuş “Xocalıdan danış mənə!” adlı tədbir keçirilib.

Muzeyin Elmi-kütləvi işlər şöbəsinin müdiri Ümidə Hacıyeva Qarabağ hadisələri və Xocalı soyqırımı mövzusunda çıxış edib. Sonra 2012-ci ildə “Azərbaycanfilm” kinostudiyasında istehsal edilmiş “Dolu” bədii filmi nümayiş olunub. Yazıçı-publisist Aqil Abbasın eyniadlı romanı əsasında ekranlaşdırılmış filmin rejissoru Əməkdar incəsənət xadimi Elxan Cəfərovdur.

Azərbaycan İstiqlal Muzeyi və “Böyük Qayıdış” Gənclər Təşkilatının birgə təşkilatçılığı və Bakı Dövlət Universiteti tələbələrindən ibarət bir fevralın 22-də Xocalı soyqırımının 32-ci ildönümünə həsr olunmuş “Qələbəyə inam” adlı tədbir keçirilib.

Tədbirdə Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdindəki İncəsənət Gimnaziyasının şagirdləri bədii-musiqili kompozisiyalarla çıxış ediblər.

Niderlandın Haaqa şəhərindəki Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə ucaldılmış abidənin qarşısında anım mərasimi keçirilib.

Hollandiya-Azərbaycan Türk Mədəniyyət Dərnəyi tərəfindən təşkil olunan tədbirdə Azərbaycan və Türkiyə diplomatları, Niderlandda fəaliyyət göstərən Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının təmsilçiləri, yerli ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

Abidə yanında Xocalı soyqırımında ermənilər tərəfindən öldürülmüş 63 uşağın xatirəsinə plakat da qurulub. Mədəniyyət dərnəyi nəzdində fəaliyyət göstərən "Xarıbülbül" məktəbinin şagirdləri plakatda hər bir uşağın adı qarşısına qırmızı qərənfil düzüblər.

Xatirə tədbiri daha sonra Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Ermənistan silahlı birləşmələri

Haaqadakı Xocalı memorialı önündə soyqırımı qurbanları yad edilib

tərəfindən əsir götürülərək Şuşa həbsxanasında saxlanılmış 3 azərbaycanlı əsirdən bəhs edən "İşğencələr məbədi – Şuşa

həbsxanası" adlı sənədli filmin nümayişi ilə davam edib. Film QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin maliyyə yardımı və Əsir və

itkin düşmüş, girov götürülmüş vətəndaşlarla əlaqədar Dövlət Komissiyasının təşkilatı dəstəyi ilə hazırlanıb.

Türkiyə səfiri Selçuk Ünal və Azərbaycan səfirliyinin müşaviri Nurlan Əliyev, Hollandiya-Azərbaycan Türk Mədəniyyət Dərnəyinin rəhbəri İlhan Aşkın, Xocalı sakini, "Erməni Təcavüzünün Tanındılması" İctimai Birliyinin sədri, tədqiqatçı-jurnalist Səriyyə Cəfərova, tədqiqatçı-yazıçı Henri Van Rens çıxış ediblər.

Qeyd edək ki, Haaqa şəhərində Xocalı abidəsi 2008-ci ildə qoyulub. Hollandiya-Azərbaycan Türk Mədəniyyət Dərnəyinin layihəsi olan memorial 2020-ci ildə daha geniş əraziyə köçürülüb.

Ərdoğanın 70 yaşı tamam oldu

“İnadkar və müdrik siyasətçi”

Fevralın 26-da Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın 70 yaşı tamam olub. Yüбилей münasibətilə Türkiyə liderinə bir çox dövlət başçılarından təbriklər gəlib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də qardaş ölkənin rəhbərini təbrik edib. "Sizin ömür yolunuz Vətənə və xalqa sədaqət və ləyaqətlə xidmət nümunəsidir. Siz qardaş

Türkiyənin rifahı, bugünkü inkişafı, beynəlxalq aləmdə layiqli yer tutması naminə fədakarcasına çalışan böyük şəxsiyyət, zəmanəmizin görkəmli dövlət xadimisiniz. Siz üzərinizə düşən məsul tarixi missiyanı inam və qətiyyətlə yerinə yetirərək, uzaqgörən və məqsədyönlü siyasətinizlə ölkənizi dünyanın ən aparıcı və güdrətlı dövlətləri sırasına çıxarmısınız. Türkiyənin son iyirmi ildə əldə etdiyi mühüm nailiyyətləri və uğurları məhz Sizin adınızla bağlıdır", – deyərək təbrikdə vurğulanır.

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin türkiyəli həmkarı Rəcəb Tayyib Ərdoğanla zəng edərək ona 70 illiyi münasibətilə təbriklərini çatdırıb. Kremlin məlumatında deyilir ki, Putin telefon danışığı zamanı Ərdoğanın ölkəsində və xaricdə yüksək nüfuzunu, türk xalqının rifahı naminə uzun illər dövləti fəaliyyətini, xüsusilə də Türkiyənin beynəlxalq arenada mövqelərinin möhkəmlənməsində xidmətlərini qeyd edib.

Türkmənistan Prezidenti Serdar Berdiməhəmmədov isə təbrik məktubunda Ərdoğanla iki ölkənin münasibətlərinin inkişafına verdiyi böyük şəxsi töhfəyə görə Türkmənistanın "Fəxri ağsaqqalı" ("Hormatly il a ulusy") adının verildiyini diqqətə çatdırıb.

Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko türkiyəli həmkarına təbrik məktubunda onu "inadkar və müdrik siyasətçi" kimi xarakterizə edib. "Qeyri-adi peşəkar fəaliyyətiniz, sizə xas olan xarizma və pragmatizm əsl hörmət oyadır" deyən Lukaşenko Ərdoğanla tezliklə "Minsk və Ankara münasibətlərində yeni səhifə açacaq" görüşə ümid etdiyini də bildirib.

Qeyd edək ki, ötən əsrin 70-ci illərindən siyasətdə olan Rəcəb Tayyib Ərdoğan 1994–1998-ci illərdə İstanbul Böyükşəhər Bələdiyyəsinin başqanı olub. Onun lideri olduğu Ədalət və İnkişaf Partiyası (AKP) 2002-ci ildən Türkiyədə hakimiyyətdədir. Ərdoğan 2003–2013-cü illərdə Türkiyənin Baş naziri olub (2018-ci ildə Baş nazir postu ləğv olunub – red.), 2014-cü ildən Türkiyənin Prezidentidir. 2023-cü ilin mayında üçüncü dəfə bu vəzifəyə seçilib.

Özbəkistanın nadir eksponatları Britaniya Muzeyində göstəriləcək

Özbəkistan Mədəniyyət və İncəsənətin İnkişaf Fondu ilə Mədəni İrs Agentliyinin nümayəndələri Böyük Britaniyada işgüzar səfərdə olublar. Görüşün nəticələrinə görə, Özbəkistan muzeylərinin unikal nümunələri Londonda sərgilənəcək.

Səmərqənddəki Əfrasiyab muzeyinin səfir salonundakı divar rəsmi, Vərəxşi sarayının Qırmızı salonundakı divar rəsmi, Soq-diana (Amudərya və Sırdərya çayları arasında Zərəfşan vadisində yerləşmiş qədim tarixi vilayət) dövrünə aid digər qiymətli eksponatlar Britaniya Muzeyinə gətiriləcək. "İpək Yolu" sərgisi Seynsberi qalereyasında açılacaq.

Britaniya Muzeyi dünyanın ən nəhəng və ən çox ziyarətçisi olan muzeylərindəndir. Hər il buranı 5-6 milyon adam ziyarət edir. Muzeyin ekspozisiyası ümumi uzunluğu 4 kilometrə çatan 94 qalereyada yerləşdirilib.

Gülcan

"Qauhartas"ın rekordu

Astana Musiqili Gənc Tamaşaçılar Teatrında qazax yazıçısı Dulat İsabekovun "Qauhartas" əsəri əsasında hazırlanmış tamaşa bir il ərzində 165 dəfə oynanıb. "24KZ" televiziya kanalının məlumatına görə, Astanada və digər şəhərlərdə göstərilmiş tamaşanı təxminən 70 min nəfər seyr edib.

Yirminci əsrin 70-ci illərində Qazaxıstan çöllərində yaşamış sadə və böyük ailənin həyatından bəhs edən tamaşaya Əməkdar incəsənət xadimi Asxat Maemirov quruluş verib. Səhnə əsəri harada göstərilməyindən asılı olmayaraq, tamaşa anlaşıqla keçir.

Məlumat üçün deyək ki, bu teatr ölkənin ən gənc teatr kollektivlərindən biridir. 2020-ci il dekabrın 14-də ilk tamaşasını oynanmış teatrın repertuarında hazırda yirmidən çox əsər var. Teatrın səhnəsində kiçikyaşlı tamaşaçılar üçün musiqili nağıllar, daha böyüklər üçün qazax və rus dramaturgiyasından seçmə əsərlər oynanılır. Tamaşaların əksəriyyəti qazax dilində göstərilir.

"Qızıl ayı" bu dəfə sənədli filmə qismət oldu

74-cü Berlinale'nin mükafatçıları

15–24 fevral tarixlərində keçirilən 74-cü Berlin Film Festivalının (Berlinale – 2024) baş mükafatı – "Qızıl ayı" Seneqal əsilli Fransa aktrisası və rejissoru Mati Diopun "Dahomey" sənədli filminə verilib.

Festival laureatlarının mükafatlandırılma mərasimi fevralın 24-də axşam Berlinale sarayında baş tutub.

Diopun filmi Afrikadakı Dahomey krallığının xəzinələrinin vaxtilə qəsb olunaraq aparıldığı Parisdən öz vətənlərinə, indiki Beninə qaytarılmasından bəhs edir. Fransanın Afrikadakı müstəmləkəçiliyini də bir anlamda diqqətə çatdıran sənədli filmin Avropanın ən nüfuzlu kino mükafatlarından birinə layiq görülməsi maraqlıdır. Onu da qeyd edək ki, bu il Berlinale'nin münisiflər heyətinə ilk dəfə qadərili aktrisa, "Oskar" mükafatı laureatı Lupita Nyong'o (Keniya-Meksika) başçılıq edirdi.

Festivalın ikinci mükafatı sayılan "Gümüş ayı" ilə Cənubi Koreya rejissoru Honq Sanq-soo ("Səyahin ehtiyacları" filmi) təltif olunub. Rejissor 2020-2022-ci illərdə də analoji mükafata layiq görülmüş və bu onun dördüncü "Gümüş ayı"sıdır. Fransız rejissor Bruno Dümön ("İmperiya" filmi) isə festivalın münisiflər heyətinin mükafatını (kiçik "Gümüş ayı") qazanıb.

74-cü Berlinale'nin digər mükafatçılarına gəlincə, "Ən yaxşı rejissor" nominasiyasında dominikanlı Nelson Karlo de Los Santos Arias ("Pepe"), ən yaxşı aktyor olaraq amerikalı Sebastian Sten ("O biri adam"), ən yaxşı ikinci plan aktyoru kimi isə britaniyalı aktrisa Emili Uotson ("Bələ kiçik şeylər") seçilib, "Ən yaxşı ssenari müəllifi" isə alman Matias Qlasner ("Ölüm") olub.

Xatırladaq ki, Berlinale'nin fəxri "Qızıl ayı" mükafatına amerikalı rejissor Martin Skor-seze layiq görülmüş.

V.Kamal

Xronoqraf

308 il əvvəl...

29 fevral 1716-cı ildə Çar I Pyotrun göstərişi ilə Xəzər dənizinə Rusiyanın ilk ekspedisiyası göndərilib. Kapitan Beloviç-Çerkaskinin rəhbərlik etdiyi ekspedisiyanın müşahidələri nəticəsində Xəzərin ilk xəritəsi hazırlanıb. Bunun ardınca rus qoşunlarının Xəzərtərafi Azərbaycan torpaqlarına hərbi yürüşləri başladı.

107 il əvvəl...

27 fevral 1917-ci ildə Rusiyada Fevral (burjua) inqilabı başlanıb. Petroqradda (Sankt-Peterburq) silahlı toqquşmalar nəticəsində hakimiyyət iflic olub. Martin 2-də II Nikolay taxt-tacdan imtina etməyə məcbur oldu. Üç əsr sürən Romanovlar sülaləsinin mülkəyyəti sona çatdı. Müvəqqəti hökumət quruldu.

1 mart 1917-ci ildə ABŞ I Dünya müharibəsinə qoşulub. Müharibədə bütün tərəflərlə əldən düşdüyü vaxtda o cümleden Rusiyada monarxiyanın süqutu) bu addımı atan ABŞ bir il sonra başa çatan müharibədən mühüm geosiyasi dividendlər əldə etdi.

Tarixdə bu gün

104 il əvvəl...

1 mart 1920-ci ildə Azərbaycanın ilk dövlət informasiya qurumu – Azərbaycan Dövlət Teleqraf Agentliyi (AzərTAc) fəaliyyətə başlayıb. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Hökuməti tərəfindən yaradılmış agentlik sovet dövründə müxtəlif adlar altında fəaliyyət göstərmiş. Müstəqillik dövründə əvvəlki adını bərpa edib. 2015-ci ildən Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC) adlanır.

70 il əvvəl...

1 mart 1954-cü ildə ABŞ Marşall adalarında (Sakit okeanda ABŞ-nin nəzarətindəki adalar; 1986-cı ildə müstəqillik əldə edib) hidrogen bombasını ilk dəfə sınaqdan çıxarıb. Nüvə silahlı sahəsində yarış yeni mərhələyə qədəm qoyub.

36 il əvvəl...

27 fevral 1988-ci ildə Sumqayıtda erməni ekstremistlərin və bir qrup kriminal elementin iştirakı ilə kütləvi təxribat törədilib.

Olaylar, faktlar (27 fevral – 1 mart)

Moskvadan gələn istintaq qrupu hadisənin mahiyyətini ört-basdır etdi. "Sumqayıt olayları" SSRİ xüsusi xidmət orqanlarındakı ermənilər tərəfindən hazırlanmışdı və azərbaycanlıları ermənilərə düşmən kimi dünyaya tanımaq, Qarabağda başlanan separatçılığa haqq qazandırmaq məqsədi daşıyırdı. Bandit dəstəyə başçılıq edən Eduard Qriqor-yana məhkəmə 12 il iş verdi, amma o, SSRİ dağıldandan sonra azadlığa çıxdı.

31 il əvvəl...

28 fevral 1993-cü ildə erməni terror qrupunun Rusiyanın Şimali Qafqaz dəmir yolunda – Qudermes stansiyası (Çeçenistan) yaxınlığında Kislovodsk-Bakı səmişin qatarnı partlatması nəticəsində 11 nəfər həlak olub, 18 nəfər yaralanıb.

Hazırladı: V.Orxan

Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının sədri Xalq artisti, professor Firəngiz Əlizadə, ittifaqın idarə heyəti və üzvləri Əməkdar mədəniyyət işçisi Üliyyə Məmmədovaya bacısı, Azərbaycan Dövlət Ədəbiyyat və İncəsənət Arxivinin arxiografı

Vüsalə Məmmədovanın

vəfatı ilə əlaqədar dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Allah rəhmət eləsin.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79 (müxbirlər)
530-34-38 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az
Lisenzia № AB 022279. İndeks: 0187. Qiyməti: 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.
Tiraj: 5086. Sifariş: 503
Buraxılışa məsul: Fərid Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.
Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.

Bank rekvizitləri:

Kapitalbank 1 saylı Yasamal filialı
Kod: 200037. VÖEN: 9900003611. SWIFT: AIIBAZ2XXX
Müxbir hesab: AZ37NABZ01350100000000001944

MADANIYYAT QAZETI REDAKSIYASI
H/Hesab: AZ98AIIIB33080019443300232103. VÖEN: 1300338641